

Miljöförvaltningen
Tjänsteskrivelse till miljö- och hälsoskyddsnamnden

Datum:
2020-09-24

Diarienummer:
MHN-2020-122

Handläggare:
Kristin Svensson

Till miljö- och hälsoskyddsnamndens
sammanträde 9 oktober 2020

Uppföljning och årsprognos per augusti 2020

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden föreslås besluta

att fastställa verksamhetsrapport augusti 2020 enligt bilaga 1.

att fastställa uppföljning av verksamhetsplan augusti 2020 enligt bilaga 2.

att fastställa analys av ekonomiskt utfall augusti 2020 enligt bilaga 3.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnamndens resultat för perioden januari till augusti visar ett överskott om ca 3 mnkr, vilket är 2,3 mnkr lägre än periodens budget.

Avvikelsen mot budget beror på lägre intäkter vilket härleds till pandemin av covid-19. Namnden har under första och andra kvartalet inte bedrivit verksamhet i normal omfattning vilket leder till lägre intäkter än budgeterat. Omfattande påverkan på och anpassningar av verksamheten har gjorts på grund av pandemin med inställda besök på till exempel ålderdomshem, förskolor, skolor, idrottsanläggningar och bland annat inställd miljöskyddstillsyn av restauranger mm. Även större lantmätersammanträden har pausats, vilket gjort att beslut i dessa förrättningar har försenats. Därmed förskjuts delar av förrättningsintäkterna till nästa år.

Prognosen för augusti indikerar på ett negativt resultat för helåret om 0,9 mnkr. Förvaltningens enheter redovisar sammanlagt 1 400 timmar i arbete enligt miljöbalken och livsmedelslagen som inte har kunnat genomföras. Detta innebär att en tillsyn- och kontrollskuld uppstår om ca 1,6 mnkr, eftersom avgifterna har fakturerats under året. Dessa timmar i tillsyn och kontrollplaner kommer att överföras till 2021 för att genomföras under kommande år. Helårsresultatet hade utan ovan nämnda tillsyn- och kontrollskuld landat på ett positivt resultat om 0,7 mnkr.

De ekonomiska konsekvenserna av pandemin är osäkra och beroende av smittans fortsatta spridning och restriktioner. De väsentliga resultatriskerna är dels osäkerheten

kring omfattningen av den trängseltillsyn som kan behöva utföras fram till årsskiftet, dels hur stor den tillsyns- och kontrollskuld som nu byggs upp blir. Det finns även risk för ökade kundförluster kopplade till pandemin.

De förändrade förutsättningarna för att bedriva nämndens verksamhet på grund av covid-19 påverkar nämndens bidrag till kommunfullmäktiges inriktningsmål, uppdrag och uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen.

I augusti antog nämnden en justerad verksamhetsplan där framförallt tillsyns- och kontrollplanerna reviderats utifrån de nya förutsättningarna. Utifrån arbetet med de reviderade planerna bedömer nämnden att planerade nämndmål, åtgärder och aktiviteter med koppling till inriktningsmålen kommer att uppnås i hög grad eller delvis.

Nämndens insatser till uppdragen har i vissa fall behövt anpassas utifrån de nya förutsättningarna men nämnden bedömer att den kommer att bidra till de uppdrag som är tillämpliga för nämndens verksamhet på helår.

Miljöförvaltningen

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

Bilaga 1. Verksamhetsrapport augusti 2020.

Bilaga 2. Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2020.

Bilaga 3. Analys av ekonomiskt utfall augusti 2020.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Verksamhetsrapport

Nämndbehandlas
2020-10-09

Diarienummer:
MHN-2020-122

Handläggare:
Kristin Svensson

Verksamhetsrapport

För miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2020

Ett uppföljande dokument som miljö- och hälsoskyddsnämnden fattade beslut om
9 oktober 2020

Innehåll

Verksamhetsrapporten	3
Sammanfattning	3
Ekonomiskt resultat och prognos.....	4
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller	4
Särskilt viktiga frågor.....	7
Bakgrund.....	10
Den kommunala organisationen	10
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	11
Miljöförvaltningen.....	11
Begreppsdefinitioner	12
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	14
Miljöskyddstillsyn	14
Hälsoskyddstillsyn	18
Enskilt vatten- och avloppstillsyn	21
Områdesskydd	24
Samhällsbyggnad och miljöövervakning	27
Kommunala lantmäterimyndigheten	29
Livsmedelskontroll	32
Tillståndsenheten	37
Viktiga händelser på miljöförvaltningen	41
Global pandemi.....	41
Nytt handläggarstöd	42
Stärkt beredskapsarbete	42
Bemötande och service.....	43
Medarbetare och ledare.....	44
Kommunikation.....	46
Resultat för miljöförvaltningens verksamheter	49
Kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen	51
Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden	52
Helårsprognosen	54
Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnkr)	56

Verksamhetsrapporten

Den här verksamhetsrapporten omfattar miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat för januari-augusti samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2020.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen.

En stor del av nämndens arbete utgörs av tillsyn och kontroll inom nämndens ansvarsområden. Därutöver arbetar nämnden mot de inriktningsmål och uppdrag som ges av kommunfullmäktige varje år.

Sammanfattning

På grund av covid-19 förändrades förutsättningarna för att bedriva nämndens verksamhet avsevärt och verksamheten bedrivs med anpassningar och förändringar sedan mars 2020.

Förvaltningen genomförde avvägningar och prioriteringar i tillsynen dels utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer och dels utifrån kommunens krisledningsnämnds beslut om att skjuta upp tillsynsbesök som inte är nödvändiga och prioritera verksamhetskritiska tillstånds- och tillsynsärenden.

Nämnden undvek planerad tillsyn av vissa verksamheter för att minska smittspridningen och skydda de mest känsliga från smitta. Detta gällde framförallt äldreboenden och lokaler för vård och omsorg där personer från riskgrupper vistas. Förvaltningen ändrade arbetssätt och omprioriterade arbetsuppgifter. Nya rutiner infördes för att underlätta arbete hemifrån och för att säkra upp att det viktigaste i myndighetsrollen skulle kunna uppfyllas även om vid hög sjukfrånvaro.

Till följd av covid-19 fick nämnden ansvar för tillsyn enligt det nya regelverket om trängsel på serveringsställen. Fram till och med 31 augusti genomförde nämnden cirka 730 tillsynsbesök och tog emot cirka 380 klagomål kopplade till trängsel.

Det fanns ytterligare förändringar som föranledde omprioriteringar i verksamheten. Till exempel tog satsningen på digitalisering och nytt ärendehanteringssystem mer tid i anspråk än planerat.

I augusti antog nämnden en justerad verksamhetsplan där framförallt tillsyns- och kontrollplanerna reviderats utifrån de nya förutsättningarna. De ändrade förutsättningarna leder till avvikelser mot budget.

Nämnden bedrev ett stort mediearbete kopplat till covid-19 och Folkhälsomyndighetens nya regler för restauranger. Fem pressmeddelanden skickades ut och nio nyheter publicerades på uppsala.se. En omfattande informationsinsats gjordes också för att begränsa smittspridningen på restauranger och kaféer, en gemensam insats mellan kommunen, regionen, polisen, Citysamverkan och flera restaurangägare.

Ekonomiskt resultat och prognos

Nämnden har under första och andra kvartalet inte bedrivit verksamhet i normal omfattning med lägre intäkter än budgeterat. Omfattande påverkan på och anpassningar av verksamheten har gjorts på grund av pandemin med inställda besök på till exempel ålderdomshem, förskolor, skolor, idrottsanläggningar och bland annat inställd miljöskyddstillsyn av restauranger mm. Även större lantmäterisammanträden har pausats, vilket gjort att beslut i dessa förrättningar har försenats. Därmed förskjuts delar av förrättningsintäkterna till nästa år.

Nästan alla medarbetare arbetar på distans vilket även har påverkat produktiviteten. Vissa ärendetyper har fått ökad handläggningstid med 50 procent under pandemin.

I oktober kommer förvaltningen erhålla 1,3 mnkr i riktat statsbidrag från Kammarkollegiet för insatserna inom tillsynen för tillfälliga smittskyddsåtgärder från 1 juli. Dessa intäkter kompenserar alltså inte fullt ut för kostnaderna som enheten och förvaltningen har under 2020 utan motsvarar mindre än en fjärdedel.

Ackumulerade intäkter för perioden januari till augusti redovisar ett utfall om 30,8 mnkr. Utfallet är 6,5 mnkr lägre än ackumulerad budget för perioden.

Periodens totala kostnader uppgår till 45,3 mnkr, vilket är 4,2 mnkr lägre i förhållande till periodens budget. 1,9 mnkr av avvikelsen beror på lägre kostnader för arbetskraft där sjukavdrag och ej tillsatta vakanser påverkat utfallet. 2,2 mnkr återfinns i övriga kostnader och är en blandning av ej periodiserade och realiserade kostnader samt besparingar i utestående kostnader för kurser, resor, logi mm. Resterande 0,1 mnkr av den positiva avvikelsen, avser bidrag från staten för sjuklönekostnader på grund av pandemin

Periodens resultat visar ett överskott om ca 3 mnkr, vilket är 2,3 mnkr lägre än periodens budget. Avvikelsen beror på lägre intäkter vilket härleds till pandemin av covid-19 som förklaras ovan.

Prognos augusti

Prognosen för augusti indikerar på ett negativt resultat om 0,9 mnkr. Förvaltningens enheter redovisar sammanlagt 1 400 timmar i arbete enligt miljöbalken och livsmedelslagen som inte har kunnat genomföras. Detta innebär att en tillsyn- och kontrollskuld uppstår om ca 1,6 mnkr, eftersom avgifterna har fakturerats under året. Dessa timmar i tillsyn och kontrollplaner kommer att överföras till 2021 för att genomföras under kommande år. Helårsresultatet hade utan ovan nämnda tillsyn- och kontrollskuld landat på ett positivt resultat om 0,7 mnkr.

Tillsyn, tillståndsprovningar, förrättningar och kontroller

Miljöskyddstillsyn

Nämnden arbetade med tillsyn inom många branscher under året. På grund av covid-19 har en del av den planerade tillsynen delvis genomförts i annan form, begränsats eller behövt ställas in. Den tillsyn som ej kunnat genomföras planeras att genomföras de kommande åren. Bedömningen är att de reviderade målen på helår för tillsyn på objekt med årlig avgift och timavgift kan nås. Nämnden har även under perioden lagt mer tid än planerat på utveckling av ett nytt ärendehanteringssystem vilket vi bedömer

kommer fortsätta resten av året. Detta leder till att färre timmar skattefinansierad tillsyn har kunnat genomföras. Antalet inkomna ansökningar och anmälningar är färre än föregående år inom miljöfarlig verksamhet. Däremot är antalet inkomna remisser högre jämfört med föregående år. Antalet inkomna klagomål ligger i linje med tidigare år. Om påverkan från covid-19 är stor även under hösten kan det påverka möjligheten att uppnå helårsmålen.

Hälsoskyddstillsyn

Den planerade förebyggande tillsynen inleddes bra under januari till mars. På grund av covid-19 förändrades sedan förutsättningar att bedriva tillsyn avsevärt. Nämnden behövde ställa in många tillsynsbesök på till exempel skolor och andra verksamheter där många människor vistas och som därmed anses medföra en större risk för smittspridning. Nämnden behövde även ställa in tillsynsbesök på verksamheter som tar hand om särskilt känsliga grupper så som olika typer av vårdboenden. Dessutom ställde nämnden in förebyggande tillsyn på timavgift på verksamheter som drabbades ekonomiskt av covid-19, till exempel hotell. Andelen förebyggande tillsyn är därför något lägre än prognosen, även efter reviderat tillsynsplan där målen för förebyggande tillsynen minskades med 500 timmar. Nämnden bedömer dock att de reviderade målen för helåret kan nås.

Det delade uppdraget om ljudmiljö i skola och förskola kommer inte kunna genomföras på det sätt som var planerat utan vara en sammanfattning av det som hanns med till mars 2020 samt resultat från 2019. Inte heller det tobakspreventiva arbetet bedöms kunna genomföras enligt ursprunglig plan men genomförs i minskad omfattning i höstens distanstillsyn.

Genom anpassade prioriteringar utifrån situationen har nämnden genomfört mer uppföljande tillsyn än planerat. Inspektörer från hälsoskydd har även bidragit i arbetet med trängseltillsyn. En del förebyggande tillsyn kommer kunna genomföras senare under året på ett förändrat sätt.

Satsningen på digitalisering och nytt ärendesystem har tagit mer tid i anspråk än planerat och vissa skattefinansierade tillsynsprojekt har därför prioriterats ned.

Enskilt vatten och avloppstillsyn

Den planerade förebyggande tillsynen av enskilda avlopp genomfördes enligt plan. Den uppföljande tillsynen tog mer tid än förväntat.

Under perioden noterades att antalet inkommande ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp inte följer prognos. Antalet tillstånd som utfärdades var också färre än prognos. Prognosen på 450 inkommande ansökningar på helår justerades därför till 390. 60 färre tillståndsansökningar motsvarar 0,5 mnkr i tappade möjliga intäkter. Ärendebalansen för inkommande avloppsansökningar ökade trots att antalet inkommande ärenden var färre än förväntat. Åtgärder som vidtas för att parera underskottet är att omfördela arbetsuppgifter på hela avdelningen så att fler resurser handlägger ansökningar om avloppstillstånd samt att flytta fram ej prioriterade arbetsuppgifter till år 2021.

Förutom ordinarie tillsyn och prövning togs en plan fram för enskild vatten- och avloppsförsörjning som är planerad att gå till beslut i nämnden i slutet av oktober. Planering och provtagning av enskilda vattenbrunnar genomfördes tillsammans med SGU i projektform och avslutas i december i en rapport. Mer tid än planerat behövde läggas på medverkan vid framtagande av nytt ärendehanteringssystem.

Tillsynen och handläggningen av små avlopp har inte påverkats i någon större grad av spridningen av covid-19.

Områdesskydd

Antalet inkommande ansökningar inom områdesskydd var i princip samma som föregående år.

Tillsynen av strandskydd vid Trehörningen planerades och kommer genomföras under hösten i något mindre omfattning än planerat.

Ett ökat tryck på naturreservaten på grund av covid-19 medförde att antalet besökare i reservaten ökade.

O-ringen som var planerad att genomföras i flera av Uppsalas naturreservat under sommaren har också meddelat att tävlingen flyttas fram till nästföljande år. Det innebär att dessa beslut kommer att behöva omprövas av nämnden.

Samhällsbyggnad och miljöövervakning

Nämndens arbete med detaljplaner följde planeringen. Fler remisser för yttrande gällande granskning kom in jämfört med föregående år.

Arbetet med uppföljning av ett samhällsbyggnadsprojekt kommer att återupptas under hösten. Deltagande i åtgärdsprogrammet för luft påbörjades och fortskrider i stort sett enligt plan.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Vid årsskiftet införde myndigheten digital hantering av samtliga förrättningar som påbörjas, vilket medförde en del arbete med utbildning och introduktion. Övergången till ett mer digitalt arbetsätt hjälpte till mycket när det gäller att arbeta hemifrån för att minska smittspridningen av covid-19. Myndigheten påverkades ändå av covid-19. Mestadels genom att större sammanträden fått skjutas på framtiden. Arbetet med övriga förrättningar har däremot fortgått, i stort sett som vanligt, tack vare att ärenden nu handläggs digitalt. Däremot sjönk den generella effektiviteten i handläggningen något, vilket ledde till något lägre debiteringsgrad och därmed också minskade intäkter.

Myndigheten planerar att genomföra sammanträden i flera större förrättningar under slutet av året. Detta kommer i första hand att ske via digitala kanaler eller utomhus. Vissa möten, som är viktiga för att komma vidare, kommer att hållas inomhus med hänsyn tagen till samtliga gällande restriktioner.

Myndigheten ser ett möjligt problem, att uppnå det lagkrav på maximalt fyra månaders handläggningstid för ledningsrätter för anläggande av bredband, på grund av att sammanträden inte kan hållas som normalt. Väntetiderna för förrättningar fortsatte att sjunka, vilket är en direkt effekt av att ärendebalansen nu ligger på en lägre och mer stabil nivå än tidigare.

Handläggningstiderna för förrättningar sjönk något jämfört med tidigare period, vilket dels beror på en bibehållen effektivitet i handläggningen i kombination med ännu mer utvecklade rutiner.

Livsmedelskontroll

Arbetet med livsmedelskontrollen inleddes mycket bra under årets tre första månader. Fler kontrollbesök genomfördes under perioden januari till mars än under samma period 2018 och 2019. Covid-19 pandemin ändrade i hög grad förutsättningarna för nämndens arbete med livsmedelskontroll. Folkhälsomyndigheten meddelade i mars 2020 en föreskrift om smittskyddsåtgärder på restauranger. I det allvarliga läget som rådde blev det nödvändigt att personal som från början var avsatt för livsmedelskontroll istället fick utföra trängseltillsyn. Fram till och med 31 augusti genomförde nämnden cirka 730 tillsynsbesök och tog emot cirka 380 klagomål kopplade till trängsel. Sammantaget har effekterna av covid-19 fått till följd att nämnden genomfört färre kontrollbesök perioden januari till augusti än under samma period 2019. I augusti beslutade nämnden om en reviderad plan för livsmedelskontroll. Planen är nu att under 2020 göra cirka 1 100 kontrollbesök på 1 000 anläggningar. Vissa projekt som skulle ha finansieras via kommunbidrag har också fått strykas.

Trots att arbetet med tillsyn av trängsel på restaurang tagit mycket resurser i anspråk så har arbetet med livsmedelskontroll utifrån förutsättningarna fungerat bra. Allt tyder dessutom på att de mål som fastställdes i den reviderade verksamhetsplanen kommer att uppnås.

Tillståndsenheten

Arbetet yttre tillsyn av detaljhandel (folköl, tobak, läkemedel med mera) fungerade bra under våren. Spridningen av covid-19 innebar att mycket av den yttre tillsynen på restauranger med serveringstillstånd begränsades. Det bedömdes inte meningsfullt att genomföra ett stort antal tillsynsbesök i ett läge där många restauranger haft väldigt få gäster. Årsmålet för yttre tillsyn på restauranger med serveringstillstånd reviderades. Hur stora följderna i övrigt blir av covid-19 är i dagsläget oklart. Tillsynsavgifternas storlek avgörs av hur mycket alkohol som serveringstället säljer. Tillsynsavgifterna för 2020 kommer att faktureras under våren 2021. Det är troligt att summan som tas in i avgifter kommer vara lägre än året innan.

Särskilt viktiga frågor

Covid-19

Interna åtgärder med anledning av covid-19

Förvaltningen genomförde en riskanalys kopplat till covid-19 för att identifiera och förebygga arbetsmiljörisker. Utifrån riskanalysen har förvaltningen genomfört åtgärder så som till exempel:

- Prioriterat att utveckla den interna kommunikationen i digitala kanaler för att upprätthålla en god psykosocial arbetsmiljö utifrån rådande förutsättningar.
- Fördelat arbetsuppgifter, infört delvis nya rutiner och genomfört utbildningar för att hantera nyckelpersoners eventuella sjukfrånvaro.
- Arbetat med att utvecklat den förvaltningsgemensamma arbetsmiljörutinen för att förebygga verksamhetspecifika arbetsmiljörisker.
- Sett över hur ärenden ska prioriteras om handläggningstiderna riskerar att öka på grund av hög sjukfrånvaro.

Insats trängsel

Förvaltningens arbete påverkades väsentligt av covid-19. Flera av förvaltningens inspektörer bytte i april fokus till att arbeta med tillsyn av det nya regelverket om trängsel och andra smittskyddsåtgärder. De olika regelverk som gällt under perioden fokuserade på att varje serveringställe behöver säkerställa att det inte uppstår trängsel och därmed stor risk för spridning av covid-19. Förvaltningen genomförde en kraftfull insats med sin tillsyn. Fram till och med 31 augusti genomförde nämnden cirka 730 tillsynsbesök. Trängsel tillsynen från mars till juni genomfördes utan finansiering. Mycket tid har också lagts på att handlägga klagomål. Ungefär 380 klagomål på trängsel kom in under perioden mars till augusti. Förvaltningen genomförde tillsammans med bland annat kommunens näringslivsavdelning en massiv informationskampanj riktad till företag och invånare. Intresset från massmedia var mycket stort.

Påverkan på verksamhetsresultat och ekonomi

Alla verksamheter som betalat årlig avgift kommer inte att få all sin tillsynstid som planerat och tillsyns- och kontrollplanerna reviderades i augusti utifrån de ändrade förutsättningarna. Förvaltningen arbetade under perioden för att hitta nya sätt att genomföra tillsynsbesök där fysiska besök är olämpliga. Även om tillsynstid i första hand behöver levereras på andra sätt än fysiska tillsynsbesök där det är olämpligt kommer all planerad tillsyn på årlig avgift inte att kunna genomföras i år. Detta får ekonomiska konsekvenser för nämnden då medel för den tillsyn som inte kunnat utföras i år behöver föras över till kommande år.

1 juli kom en ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen som ersatte den tidigare föreskriften från Folkhälsomyndigheten. Med den nya lagen kom också ett riktat statsbidrag. Stadsbidraget kommer bara delvis täcka de kostnader nämnden haft kopplat till arbetet med trängsel på serveringsställen. Nämnden kan inte heller täcka kostnaden genom tillsynsavgifter. De nya arbetsuppgifterna och förutsättningarna påverkade nämndens intäkter och förmåga att nå planerade verksamhetsmål. Nämnden ser också ett intäktsbortfall kopplat till tillsyn och kontroll som finansieras av timavgifter och som inte utförts under perioden.

Stärkt beredskapsarbete

Nämnden har fortsatt sitt arbete för stärkt krisberedskap. I februari startade förvaltningens nya organisation för utökad beredskap för att säkerställa att förvaltningen är tillgänglig om någonting inträffar på kvällar, nätter och helger som kräver förvaltningens expertis. Det kan till exempel handla om olyckor där dricksvattnet/grundvattnet hotas, brand med stark rökutveckling eller föroreningar i släckvatten, larm om smitta eller utbrott av matförgiftningar. Sedan införandet har nio incidenter medfört att beredskapsorganisationen kontaktats. Nämnden har också genomfört en utbildning i stabsmetodik och planerar för en övning med stadsbyggnadsförvaltningen i oktober.

Nytt digitalt handläggarstöd

Förvaltningen deltar med ett eget delprojekt inom det kommungemensamma projektet Digitalt handläggarstöd (DHS). Projektet är en viktig del i miljöförvaltningens verksamhetsutveckling och ska leda fram till att förvaltningen har ett nytt diarie- och

ärendehanteringssystem för verksamhetsområdena livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd samt enskilt vatten och avlopp.

Det nya systemet kommer att kopplas mot e-arkiv för digital arkivering av handlingar. Systemet kommer att möjliggöra för förvaltningen att ta fram nya moderna e-tjänster och bidrar till en mer pappersfri verksamhet inför flytten till nya stadshuset 2021.

Arbetet med det nya handläggarstödet har tagit mer tid än vad som var planerat och därför påverkat nämndens verksamhetsplan och förvaltningens operativa plan genom att andra planerade skattefinansierade aktiviteter behövt utgå.

Högt resultat i kommunens medarbetarundersökning

Uppsala kommuns årliga medarbetarundersökning genomfördes i mars. Förvaltningen ökade både sitt resultat och svarsfrekvens och ligger högst i kommunen.

Förvaltningens resultat visade ett totalindex på 82 jämfört med 78 året innan.

Bemötande och service

Förvaltningen arbetade med resultatet från de djupintervjuer som tidigare genomförts med verksamheter som varit i kontakt med förvaltningen. Intervjuerna genomfördes som en del av Uppsala kommuns arbete med företagservice och syftade till att ge en djupare förståelse för hur verksamheter i kommunen upplever förvaltningens service, bemötande och kommunikation. Resultatet från den fördjupade analysen kommer att presenteras för alla medarbetare under hösten.

Förvaltningen har de senaste åren haft höga NKI-värden¹ för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. I resultatet för helåret 2019 som publicerades i april 2020 har livsmedelskontroll och serveringstillstånd fått högst betyg i Uppsala kommun (företagsärenden). Resultatet visade förbättringar inom förvaltningens alla områden jämfört med 2018. Miljöförvaltningen har ett bättre NKI-resultat än både Uppsala kommun totalt och rikssnittet för Sveriges samtliga kommuner 2019.

¹ NKI redovisas på en skala mellan 1–100, där 100 är högsta betyg. Betyget värderas sedan enligt följande; >80 Mycket högt, 70–80 Högt, 62–69 Godkänt, 50–61 Lågt, <50 Mycket lågt.

Bakgrund

Den kommunala organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi, beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer, väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna samt väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet. Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Varje nämnd ansvarar för ett visst område.

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige.

Varje nämnd stöds av en förvaltning vars uppdrag är att genomföra de beslut som nämnderna fattar, och förse nämnderna med beslutsunderlag. I förvaltningarna arbetar anställda tjänstepersoner och i praktiken är det dem som sköter genomförandet av kommuners verksamheter, men de förtroendevalda har alltid det yttersta ansvaret.

Kommunfullmäktige ger nämnderna årliga uppdrag och fyraåriga inriktningsmål. Nämnderna upprättar därefter verksamhetsplaner som beskriver hur varje nämnd ska nå inriktningsmålen och vilka beslut som måste tas. I slutet av året beskriver varje nämnd sedan resultaten för sin verksamhet samt hur de har uppnått de uppdrag och mål som getts ut av Kommunfullmäktige i en verksamhetsberättelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Från 1 juli 2020 ansvarar nämnden även för tillsyn utifrån den nya lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar. Målet är ett friskt och tryggt Uppsala som utvecklas strukturerat och hållbart.

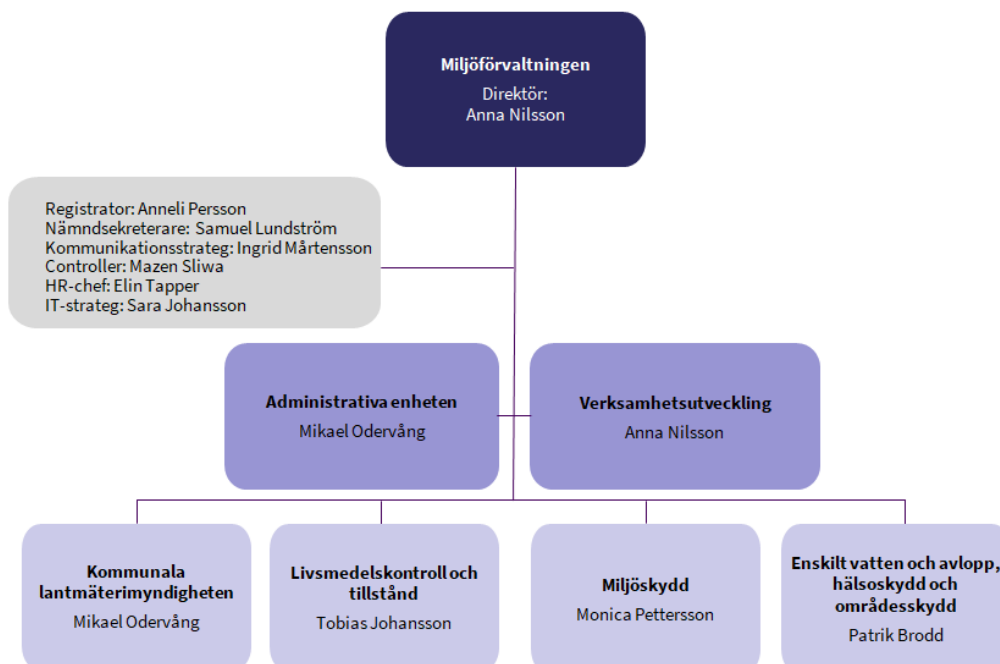
Miljöförvaltningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen. Miljöförvaltningens verksamhet delas upp i åtta verksamhetsområden indelade i fyra avdelningar som åskådliggörs i organisationsbilden (per 200831) nedan.

Verksamhetsområdena är:

- Miljöskyddstillsyn
- Hälsoskyddstillsyn
- Enskilt vatten och avloppstillsyn
- Områdesskydd
- Samhällsbyggnad och miljöövervakning
- Kommunala lantmäterimyndigheten
- Livsmedelskontroll
- Tillståndsenheten

Förutom de fyra avdelningarna finns en administrativ enhet som bildades 2018 samt två verksamhetsutvecklare som stödjer förvaltningens övergripande arbete. Dessutom finns stabsfunktioner från kommunledningskontoret knutna till miljöförvaltningen som stödjer med registratur, nämndsekretariat, kommunikation, ekonomi, HR och IT.

Begreppsdefinitioner

De begrepp som används i verksamhetsberättelsen förklaras under detta avsnitt.

Tillsyn	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att lagstiftningen följs. Förebyggande tillsyn definieras som de aktiviteter som planeras utifrån risk- och erfarenhet. Uppföljande tillsyn föräns av att brister har uppmärksamats i en verksamhet.</p> <p>Inom alkoholtillsynen finns yttre respektive inre tillsyn. Yttre tillsyn definieras som den tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Inre tillsyn är den tillsyn som genomförs genom förfrågningar till andra myndigheter (granskning av bland annat handel och vandel).</p>
Kontroll	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att livsmedelslagstiftningen följs. Likheterna med tillsyn är stora, men tillsyn enligt miljöbalken anses ha en bredare innebörd än kontroll via livsmedelslagstiftningen. Motsvarigheten till förebyggande tillsyn och uppföljande tillsyn benämns i livsmedelslagstiftningen som normal kontroll respektive extra offentlig kontroll.</p>
Förrättning	<p>Ett ärende inom kommunala lantmäterimyndigheten som oftast tillkommit genom en ansökan och som alltid leder till ett myndighetsbeslut fattat av en förrättningslantmätare. En förrättning hanterar frågor gällande fastighetsbildning, fastighetsbestämning, servitutsfrågor m.m.</p>
Inspektion	<p>Ett föränmält eller oanmält tillsynsbesök för att kontrollera hur en verksamhet eller fastighetsägare lever upp till krav och informera om lagstiftningen.</p>
Besök	<p>Alla kundmöten på plats hos verksamhetsutövaren.</p>
Ärende	<p>En avgränsad fråga som myndigheten/förvaltningen arbetar med. Det innehåller handlingar som har upprättats eller inkommit till förvaltningen.</p>

Ärendebalans	Antal ärenden som inte är avgjorda (antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period).
Remiss	Ett ärende som myndigheten får för yttrande.
Anmälan	Alla ärenden där någon gör en anmälan om något. Genererar ett beslut, men inte ett tillstånd.
Ansökan	Alla ärenden där någon ansöker om något. Genererar ett beslut eller ett tillstånd.
Klagomål	Aktiviteter för att se att lagstiftningen följs. Tillsynen föränleds av att andra misstänker brister. Här inkluderas ”extra offentlig kontroll”.

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Nämnden bidrar till en hållbar samhällsutveckling genom sitt grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller. Genom att kontrollera att miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter m.fl. följs minskar utsläppen av miljöskadliga ämnen, maten blir säkrare att äta och folkhälsan blir bättre. Genom ett effektivt, rättsäkert och serviceinriktat arbete och tydlig och lättillgänglig information ger nämnden kommunens invånare och verksamheter förutsättningar att göra rätt och bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor. På så sätt bidrar nämnden till de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljö kvalitetsmålen.

Miljöskyddstillsyn

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken till skydd för miljön. Nämndens tillsyn bidrar till en giftfri miljö, skydd av grundvattnet och minskad miljö- och klimatpåverkan. Tillsynen är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Tillsynen är riskbaserad och omfattar ett stort antal olika typer av verksamheter så som lantbruk, kemisk industri, fordonsservice, avloppsreningsverk, täkter och förbränningsanläggningar.

Genom sitt arbete bidrar nämnden till kommunens vattenprogram, riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ut grundvattensynpunkt samt miljö- och klimatprogram.

Fokus i tillsynen 2020 är att

- Besöka de verksamheter som ska ha tillsyn 2020 enligt behovsutredningen och leverera förebyggande tillsyn
- Fortsätta arbetet med källspårning av PFAS
- Bidra i kommunens arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten (Fyrisån, Sävjaån och Hågaån)
- Bidra i kommunens arbete med att genomföra riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde
- Vara delaktiga i den utveckling av nytt ärende- och diariehanteringssystem som utvecklas inom kommunen.

Reviderad tillsynsplan augusti 2020

Tillsynsplanen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete. På grund av covid-19 har antalet ordinarie tillsynsbesök på verksamheterna minskats och nämnden prioriterar systemtillsyn som inte kräver fysiska tillsynsbesök på plats hos verksamheterna. Nämnden planerade en extra satsning som innebar stärkt arbete med förorenade områden men den har inte kunnat genomföras. Förvaltningen föreslår att den extra satsningen genomförs kommande år. Ordinarie arbete med förorenade områden och källspårning av PFAS har dock fortlöpt. Nämnden har bidragit till och deltagit i kommunens arbete med åtgärdsprogram och övergripande vattenarbete.

Revideringarna i tillsynsplanen innebär ett minskat antal timmar för förebyggande tillsyn på miljöfarlig verksamhet (årlig avgift, timavgift och kommunbidrag).

Tillsyn

Nämnden har arbetat med tillsyn inom många branscher och i år med projektinriktad tillsyn av laboratorier, överlåtelsestillstånd för särskilt farliga kemiska produkter och tillsyn på byggarbetsplatser utifrån hantering av vattenskyddsdispenser. Nämnden har även genomfört informationsinsatser om bland annat cisterner, bekämpningsmedel och lantbruk med fokus på häst. Nämnden har även deltagit i en utbildning för frisörer och tagit fram en folder om hantering av miljöfarligt avfall som uppkommer hos frisörer. Nämnden har vidare utrett hur krav kan ställas vid spridning och lagring av slam.

På grund av covid-19 har en del av den planerade tillsynen genomförts i annan form, begränsats eller behövt ställas in. Den tillsyn som ej kunnat genomföras planeras att genomföras de kommande åren. Nämnden har även under perioden lagt mer tid än planerat på utveckling av ett nytt ärendehanteringssystem vilket vi bedömer kommer fortsätta resten av året. Detta leder till att färre timmar skattefinansierad tillsyn har kunnat genomföras. Det är till exempel inventering av industriområden för att hitta för miljöförvaltningen okända miljöfarliga verksamheter och den planerade extra satsningen på förorenade områden. Ordinarie arbete med förorenade områden har dock fortlöpt.

Delar av årets planerade tillsyn på timavgift har inte genomföras mot bakgrund av det rör branscher som drabbats hårt av covid-19. Denna tillsyn utgörs av avfallstillsyn på restauranger och tillsyn av hanteringen av miljöfarligt avfall hos frisörer.

Bedömningen är att de reviderade målen på helår för tillsyn på objekt med årlig avgift och timavgift kan nås. Om påverkan från covid-19 är stor även under hösten kan det påverka möjligheten att uppnå helårs målet.

Nämnden har fortsatt arbetet med källspårning av PFAS och tillsyn på verksamheter med kända PFAS-föroreningar. Nämnden har även bidragit i arbetet med kommunens vattenprogram och lokala åtgärdsprogram, så kallade LÅP:ar. Lokalt åtgärdsprogram för Fyrisån respektive Hågaån är färdigställda och arbetet startar under hösten med åtgärdsprogram för Sävjaån.

Miljöskydd	Planerad tillsyn 2020 reviderad verksamhetsplan	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2020	
		Timmar	Procent av totalen
Förebyggande tillsyn av objekt med årlig avgift (inkl. köldmedia)	2 800 timmar	1 800	64
Förebyggande tillsyn av objekt med timavgift	800 timmar	450	56
Förebyggande tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	400 timmar	275	69
Uppföljande tillsyn med timavgift (förväntad tid för att följa upp brister)	100 timmar	35	35

Inkommande ansökningar och anmälningar

Antalet inkomna ansökningar och anmälningar är färre än föregående år inom miljöfarlig verksamhet.

Inkommande remisser och klagomål

Antalet inkomna remisser har ökat jämfört med föregående år. Antalet inkomna klagomål följer prognos.

Verksamhetsresultat

Miljöskydd	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2020
Antal inspektioner	297	297	213
Antal verksamheter som fått besök	245	269	183*
Antal inkommande ansökningar	49	49	29
Antal inkommande anmälningar	165	158	116
Antal remisser	47	61	92
Antal klagomål	57	78	74

* Av de 183 verksamheter som fått besök utgör 30 st besök i klagomålsärenden.

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Under perioden januari till augusti har miljöskyddsavdelningens tillsynsarbete påverkats av covid-19.

- För större företag fungerar det ofta bra med digitala tillsynsmöten.
- På små företag har tillsynen i flera fall behövt ställas in och handläggarna har avstått från att boka in nya inspektioner.
- Inom lantbrukstillsynen kan stora delar av tillsynen genomföras då tillsynen kan utföras utomhus. Ett större informationsmöte för lantbrukare har dock fått ställas in och information har skickats ut istället.
- Mer tillsyn har under perioden genomförts utomhus och genom att uppgifter och fotodokumentation begärs in och avstämningar genomförs på telefon eller e-post.
- Tillsynsprojekt avfallshantering på snabbmatsställen har fått skjutas upp på obestämd tid eftersom det rör restauranger.
- Tillsynsprojekt på tillståndspliktiga avloppsreningsverk har inte gått att genomföra under våren som planerat eftersom Uppsala Vatten undviker att ta emot fysiska besök. Eventuellt kan det genomföras under hösten.

- Bergvärmeentreprenörer har bett om att få beslut om tillstånd extra snabbt eftersom de inte har så mycket arbete för närvarande.
- För deponier har tillsynen påverkats positivt genom att mer tid läggs på platsbesök utomhus och mindre tid på möten där dokumentation granskas.
- Under perioden har antalet inkomna ansökningar och anmälningar varit färre än både 2019 och 2018 vid samma tid, vilket kan vara en effekt av covid-19.
- Personalen på miljöskyddsavdelningen har haft något mer frånvaro än normalt.

Sammanfattande bedömning

Under perioden har ca 200 verksamheter fått tillsynsbesök, vilket är lägre jämfört med samma tidpunkt tidigare år. Det kan förklaras dels av att faktiska tillsynsbesök ersatts med digitala avstämningar, dels att färre tillsynsbesök utförts hos verksamheter som drabbades ekonomiskt av covid-19, som till exempel restauranger och frisörer och att skattefinansierade tillsynsprojekt har behövt nedprioriterats till förmån för arbete med det nya ärendehanteringssystemet.

Antalet inkomna ansökningar och anmälningar är färre än föregående år inom miljöfarlig verksamhet. Däremot är antalet inkomna remisser högre jämfört med föregående år. Antalet inkomna klagomål ligger i linje med tidigare år.

Hälsoskyddstillsyn

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken till skydd för människors hälsa. Tillsynen syftar till att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka av inomhusmiljön eller bristfällig hygien. Tillsynen är riskbaserad och fokuserar på vardagsmiljön för känsliga grupper, som barn, unga och äldre samt verksamheter med ökad risk på grund av till exempel stickande eller skärande inslag. Det innebär bland annat tillsyn av förskolor, skolor, vårdlokaler, bassängbad och tatueringssalonger.

På grund av covid-19 har förutsättningar att bedriva tillsyn avsevärt förändrats. Fokus har i första hand lagts på att följa upp pågående ärenden. Det delade uppdraget om ljudmiljö i skolor och förskolor kommer inte kunna genomföras på det sätt som var planerat. Under året kommer förvaltningen enbart att sammanställa resultatet av 2019 års kontroller utöver det ordinarie arbete som bedrivs med rådgivning och tillsyn kring ljudmiljö i förskolor och skolor. Inte heller det tobakspreventiva arbetet bedöms kunna genomföras enligt plan och minskar i omfattning. Förvaltningen kommer dock att fortsätta att kontrollera skolornas tobakspreventiva arbete inom den ordinarie tillsynen. Satsningen på digitalisering och nytt ärendesystem tar mer tid i anspråk än planerat.

Fokus i tillsynen 2020 är att

- Fortsätta nämndens satsning på att följa upp tidigare identifierade avvikelser och ärenden för att i större utsträckning åstadkomma rättelser samt minska ärendebalansen.
- Fortsätta och utveckla samarbetet inom kommunen med de aktörer som är viktiga för inomhusmiljön i skolor, fritidshem, förskolor och vårdboenden.
- Vidareutveckla tillsynsmetodik och handläggningsrutiner, med fokus på tydligare och effektivare processer samt en högre grad av avgiftsfinansiering.
- Fortsätta en förstärkt tillsyn av radon i flerbostadshus
- Vara delaktiga i utvecklingen av och övergången till nytt digitalt ärende- och diarierhanteringssystem.

Reviderad tillsynsplan 2020

Revideringarna i tillsynsplanen innebär ett minskat antal timmar förebyggande hälsoskyddstillsyn (årlig avgift, timavgift och kommunbidrag) och ett minskat antal timmar uppföljande tillsyn som timdebiteras. Det medför att både förebyggande tillsyn med timavgift och uppföljande tillsyn på timavgift redan ligger över helårsmålet.

Tillsyn

Förutsättningarna för att genomföra tillsyn förändrades kraftigt under våren. Det gäller bland annat verksamheter där många människors vistas och som därmed anses medföra en större risk för smittspridning, bland annat skolor och förskolor. Det gäller också verksamheter som tar hand om särskilt känsliga grupper så som olika typer av vårdboenden. Dessutom ställde nämnden in förebyggande tillsyn på timavgift på verksamheter som drabbades ekonomiskt av covid-19, till exempel hotell. Andelen förebyggande tillsyn är därför något lägre än prognos. Under andra tertialen besökte nämnden färre verksamheter än planerat för året.

Antalet inspektioner inom hälsoskydd är trots omständigheterna som råder i nivå med antalet utförda inspektioner vid samma tid förra året. En förklaring till det är att

hälsoskydd redan i april kom igång med att utföra tillsyn på distans. Årets inspektioner kom också igång tidigare än vanligt tack vare att man började förbereda årets tillsynsplan redan i slutet av förra året och gruppen lyckades tack vare det genomföra 100 inspektioner under perioden januari till mars. Ytterligare ett skäl är att antalet klagomål är fler än tidigare år och att fler inspektioner i samband med klagomål därför genomförts. Antalet inspektioner 2019 var också ovanligt lågt på grund av att det tog mycket tid att hantera införandet av den nya taxan.

Nämnden satsade på att följa upp tidigare identifierade avvikelser och ärenden för att i större utsträckning åstadkomma rättelser samt minska ärendebalansen. Nämnden minskade antal äldre pågående ärenden med hälften under perioden.

Under andra tertiet har nämnden lagt mer tid än planerat på utveckling av det nya ärendehanteringssystemet. Bedömningen är att nämnden även kommer att behöva lägga mycket tid på utvecklingen av nytt ärendehanteringssystem under tredje tertiet.

Omprioriteringar inom nämnden möjliggjorde att även hälsoskyddsavdelningen bidrog i träningsinsynerna med ungefär 100 timmar utöver vanligt tillsyn på hälsoskyddsverksamheter.

Hälsoskydd	Planerad tillsyn 2020 reviderad verksamhetsplan	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2020	
		timmar	procent av totalen
Förebyggande tillsyn av objekt med årlig avgift bl.a. förskolor, skolor, vårdboenden mm.	2 500 timmar	1 409 timmar	56 %
Förebyggande tillsyn av objekt med timavgift	100 timmar	183 timmar	189 %
Förebyggande tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	600 timmar	122 timmar	20 %
Uppföljande tillsyn med timavgift (förväntad tid)	150 timmar	179 timmar	119 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Totalt har nämnden hanterat 162 ansökningar och anmälningar på timavgift under de första två tertialen. Det inkom 28 anmälningar på anmälningspliktiga verksamheter vilket är något lägre än prognos.

Inkommande remisser och klagomål

Nämnden har fått in 43 remisser, vilket är betydligt lägre än prognos. Det minskade antalet remisser om offentliga tillställningar bedöms stå i direkt samband med covid-19 utifrån förbudet mot offentliga tillställningar och sammankomster med fler än 50 personer.

Nämnden har fått in 193 klagomål under de första två tertialen. Det är något mer än förväntat. Bland annat har fler klagomål om buller kommit in vilket troligtvis beror på att människor på grund av covid-19 jobbar hemifrån och upplever ljud som störande under dagtid när de under vanliga omständigheter jobbar på sin arbetsplats.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat hälsoskyddstillsyn	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2020
Antal inspektioner	305	247	250
Antal verksamheter med besök ^a	260	190	180
Antal inkommande anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter	36	36	28
Antal övriga inkommande ansökningar och anmälningar	8	15	20
Antal remisser	119	76	43
Antal nya klagomål	171	151	193

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Nya tillsynsbesök av särskilt vård- och omsorgsboenden, skolor och förskolor fick ställas in eller bokas om då dessa verksamheter påverkades tidigt av virus spridningen och ökad sjukfrånvaro. Fokus skiftade då till uppföljning av sedan tidigare pågående ärenden och anpassad tillsynsmetodik. En del förebyggande tillsyn kommer kunna genomföras under tertial tre under förändrade former, till exempel som systemtillsyn.

Sammanfattande bedömning

Året startade med goda förutsättningar för ett omfattande och effektivt hälsoskyddsarbete. I och med pandemin av covid-19 förändrades dock förutsättningarna kraftigt vilket lett till mindre förebyggande tillsyn än planerat. Några tillsynsprojekt på kommunbidrag har med anledning av detta minskat betydligt i omfattning, till exempel rökfria skolmiljöer och ljudmiljö i skola och förskola.

I övrigt har nämnden lagt mer tid än planerat på utvecklingen av det nya ärendehanteringssystemet. Till utökad kravarbetet tillkom under våren även arbetet med migrering och e-arkiv.

Handläggning av klagomål har skett enligt plan. Genom anpassade prioriteringar utifrån läget har nämnden genomfört mer uppföljande tillsyn än planerat. Nämnden har även bedrivit förebyggande tillsyn i förändrade former, till exempel genom distanstillsyn. Nämnden har även omfördelad resurs för att genomföra trängseltillsyn.

Enskilt vatten- och avloppstillsyn

Nämnden utfärdar tillstånd och har tillsyn enligt miljöbalken över små avloppsanläggningar, med upp till 200 personekvivalenter (pe) anslutna. Nämnden har tillsyn på äldre markbaserade avloppsanläggningar samt små och mellanstora minireningsverk. Detta är ett led i att minska övergödning och uppnå god ekologisk status i sjöar och vattendrag men också att förbättra kommunens dricksvattenkvalité.

Nämnden har även tillsyn av enskilda vattentäkter. Enskilda vattentäkter omfattas inte av tillstånds- eller anmälningsplikt och vattenkvaliteten är den enskilde fastighetsägarens ansvar. Tillsynen av enskilt dricksvatten är därför händelsestyrd på så vis att nämnden agerar på klagomål eller när en olägenhet uppstår och där påverkan beror på avloppsvatten.

Övergripande prioriteringar i tillsynen 2020 är att

- Fortsätta öka åtgärdstakt av bristfälliga enskilda avlopp genom en aktiv och effektiv tillsyn av små avlopp
- Särskilt gäller att under 2020 påbörja tillsyn av markbaserade anläggningar anlagda för miljöbalken (1999) samt vidareutveckla tillsyn av minireningsverk
- Hantera inkommande ärenden löpande, hålla ansökningstid på 6-8 veckor för ansökan om tillstånd för enskilt avlopp

Målet är att under 2020 etablera en effektiv tillsynsmethodik för de ca 4 000 markbaserade avloppsanläggningar som är anlagda innan 1999 (miljöbalkens införande) samt påbörja tillsyn av dessa i fält. Nämnden kommer även att genomföra tillsyn av reningsverk, både de lite större (25-200 pe) och av minireningsverk.

Kommunens gemensamma VA plan väntas färdigställas under 2020 och kommer bli ett viktigt underlag framöver. Nämnden ska bidra till arbetet bland annat genom en handlingsplan för enskilt VA utanför verksamhetsområde samt genom ett projekt om miljögifter i enskilda vattentäkter i samarbete med Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Tillsyn

De första månaderna planerades och förbereddes tillsynen av markbaserade avloppsanläggningar anlagda för miljöbalken (1999) som startade i april. Ett 40-tal fastighetsägare dömde ut sitt eget avlopp och avböjde därmed inspektion. Drygt 180 inspektioner genomfördes under våren och sommaren. Nämnden tog 209 beslut om förbud att släppa ut toalettavloppsvatten, de flesta var följden av denna tillsyn.

En stor del av tiden lades på uppföljning av gamla tillsynsärenden från åren 2007 till 2011. Även påminnelser om ansökan om enskilt avlopp samt kommunikeringar och till sist beslut med vite skickades ut under våren.

Skrivbordstillsynen av små reningsverk (<15 pe) gick enligt plan. Brev skickades ut i januari till 60 stycken fastighetsägare med små reningsverk. Inspektionsrapporter skickades tillbaka till fastighetsägarna i mars efter granskning av inkommande bilder, och analysresultat. Tillsynen kommer att fortsätta i en annan form nästa år. Nämnden ansökte om bidrag för lokala vattenvårdsprojekt och kommer troligen att beviljas bidrag. Syftet är att utveckla metoder för tillsyn av reningsverk.

Tillsynen av mellanstora reningsverk (25-200 pe) pågick enligt plan.

Små avlopp	Planerad tillsyn 2020	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2020	
		timmar/antal	Procent av totalt
Förebyggande tillsyn av objekt med årlig avgift (reningsverk 25-200 pe)	90 timmar <i>ca 10 objekt som ska få tillsyn</i>	33 timmar 7 objekt av 10	37 %
Förebyggande tillsyn av objekt med timavgift	1 200 timmar <i>ca 500 fastigheter</i>	794 timmar 229 beslut	67 %
Förebyggande tillsyn med kommunbidrag	1 250 timmar	776 timmar	65 %
Uppföljande tillsyn (påminnelser, beslut om vite mm)	200 timmar	280 timmar	140 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Nämnden utfärdade 192 stycken tillstånd vilket är färre än de 256 ansökningar som inkom under perioden. Det innebär att väntetiden för handläggning ökade.

Under perioden noterades att antalet inkommande ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp inte följer prognos. Antalet tillstånd som utfärdades var också färre än prognos. Prognosen på 450 inkommande ansökningar på helår justerades därför till 390. 60 färre tillståndsansökningar motsvarar 0,5 mnkr i tappade möjliga intäkter. Ärendebalansen för inkommande avloppsansökningar ökade trots att antalet inkommande ärenden var färre än förväntat. Åtgärder som vidtas för att parera underskottet är att omfördela arbetsuppgifter på hela avdelningen så att fler resurser handlägger ansökningar om avloppstillstånd samt att flytta fram ej prioriterade arbetsuppgifter till år 2021.

Inkommande remisser och klagomål

Övriga inkommande ärenden på VA följde prognos. Ärenden som handlades var klagomål, dispens slamtömning och anmälan om egen latrinkompostering. 58 remisser om förhandsbesked kom in, vilket var enligt prognos.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat enskilt vatten och avloppstillsyn	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2020
Antal inspektioner	410	446	401
Antal inkommande ansökningar om enskilt avlopp	193	244	256
Antal utfärdade tillstånd för enskilt avlopp	234	214	192

Ärendebalans ² tillståndsansökningar	-41	+30	+64
Antal utdömda avlopp (utfärdade utsläppsförbud)	180	277	209
Antal remisser	73	49	56
Antal klagomål	10	14	16

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Tillsynen påverkades inte nämnvärt av covid-19 mer än att en del privatpersoner ville ha uppskov på åtgärder på grund av ekonomiska problem.

Handläggningen av tillståndsansökningar gick långsammare till stor del på grund av att hemmaarbete eftersträvades. Det ställdes högre krav på inspektörernas egen planering framförallt för att expediering bara kan ske vid närvaro på kontoret. Inspektörerna hade också svårt att överblicka sina ärenden och hitta former för samsyn av ärenden.

Antalet öppna ärenden ökade, vilket kan bero på att eftersläpning av att avsluta redan handlagda ärenden som ska till arkivet. Det kräver att inspektörerna behöver vara på kontoret.

Sammanfattande bedömning

Den planerade förebyggande tillsynen av enskilda avlopp genomfördes enligt planen. Den uppföljande tillsynen tog mer tid än förväntat.

Under perioden noterades att antalet inkommande ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp inte följer prognos. Antalet tillstånd som utfärdades var också färre än prognos. Prognosen på 450 inkommande ansökningar på helår justerades därför till 390. 60 färre tillståndsansökningar motsvarar 0,5 mnkr i tappade möjliga intäkter. Ärendebalansen för inkommande avloppsansökningar ökade trots att antalet inkommande ärenden var färre än förväntat. Åtgärder som vidtas för att parera underskottet är att omfördela arbetsuppgifter på hela avdelningen så att fler resurser handlägger ansökningar om avloppstillstånd samt att flytta fram ej prioriterade arbetsuppgifter till år 2021.

Förutom ordinarie tillsyn och prövning togs en plan fram för enskild vatten- och avloppsförsörjning som är planerad att gå till beslut i nämnden i slutet av oktober. Planering och provtagning av enskilda vattenbrunnar genomfördes tillsammans med SGU i projektform och avslutas i december i en rapport. Mer tid än planerat lades på medverkan vid framtagande av nytt ärendehanteringssystem.

² Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Områdesskydd

Nämnden har tillsyn av skyddade områden enligt strandskyddsreglerna och kommunala naturreservat. Tillsynen av strandskydd syftar till att trygga allmänhetens tillgänglighet till stränder (allemansrätten) och att bevara goda livsvillkor för djur och växter. Tillsynen av naturreservaten syftar till att kontrollera att reservatsföreskrifter och att förvaltningsplaner följs så att områdena skyddas.

Under 2020 kommer nämnden att prioritera

- Handlägga inkommande ansökningar om tillstånd och dispens
- Fortsätta utveckla och genomföra en strukturerad och ändamålsenlig strandskyddstillsyn som bygger vidare på de informationsutskick som genomfördes 2019
- Genomföra förebyggande naturreservatstillsyn

Reviderad tillsynsplan augusti 2020

Tillsynsplanen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete. Revideringarna i tillsynsplanen innebär ett minskat antal timmar förebyggande tillsyn av naturreservat och strandskydd.

Tillsyn

Under första tertialen 2020 påbörjade nämnden tillsyn av några fastigheter vid Strandssjön i Järlåsa. Tillsynen initierades av ett klagomålsärende på en bostadsfastighet i december 2019, men utvecklades till att omfatta även närliggande fastigheter. Att inkludera närliggande fastigheter i tillsynen underlättade den samlade bedömningen av området och tillsynen bedöms få större effekt. Arbetet med den planerade strandskyddstillsynen påbörjades och information om den kommande tillsynen nådde kommuninvånarna i början på augusti. Tillsynen i fält är planerad till i september.

Områdesskydd	Planerad tillsyn 2020 reviderad verksamhetsplan	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2020	
		timmar	procent av totalen
Förebyggande tillsyn av objekt med timavgift	50 timmar	33 timmar	66 %
Förebyggande tillsyn med kommunbidrag	320 timmar	112 timmar	35 %
Uppföljande tillsyn	20 timmar	20 timmar	100 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Nämnden prioriterade att handlägga inkommande ansökningar om tillstånd och dispens. 42 ansökningar kom in varav 35 inom strandskydd och 7 inom naturreservat.

Inkommande remisser och klagomål

Nämnden svarade på tolv remisser från länsstyrelsen gällande anmälan om vattenverksamhet. Det kom in fem klagomål under den aktuella perioden vilket motsvarar förväntat antal.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat områdesskydd	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2020
Antal inspektioner	33	18	9
Antal utskick/kontaktade fastighetsägare inom strandskyddstillsyn	0	0	262
Antal ansökan om tillstånd och/eller naturreservat samt strandskyddsdispenser	50	43	42
Antal remisser	11	13	12
Antal nya klagomål	6	5	5

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Den planerade strandskyddstillsynen och prövningen av inkomna ansökningar gick att genomföra enligt plan trots spridningen av covid-19.

I början på året deltog nämnden på ”Bygglov på väg” för att öka tillgängligheten och informationen om strandskydd för kommuninvånarna. Efter 12 mars ställdes dessa evenemang in, för att minska risken för spridning av covid-19.

Två ansökningar om tävlingar inom naturreservaten drogs tillbaka i början på april med hänvisning till covid-19 och förbudet om större sammankomster än 50 personer.

O-ringen som var planerad att genomföras i flera av Uppsalas naturreservat under sommaren meddelade att tävlingen flyttas fram till nästföljande år. Det innebär att dessa beslut kommer att behöva omprövas av nämnden.

Den pågående pandemin gjorde att antalet besökare i de kommunala naturreservaten ökade. Detta är positivt för folkhälsan och invånarna i stort, men miljöförvaltningen konstaterade att informationen kring vart det är tillåtet att cykla och köra motorfordon inom reservaten behöver förtydligas. Ett förebyggande tillsynsarbete kring cykling inom reservaten startades därför tillsammans med GSN, och miljöförvaltningen uppmanade förvaltarna av Sport- och rekreativfastigheter AB att sätta upp bommar för otillåten biltrafik i Sunnerstagropen.

Sammanfattande bedömning

Antalet inkommande ansökningar inom områdesskydd var i princip samma som föregående år, 42 jämfört med 43 föregående år.

Tillsynen av strandskydd vid Trehörningen planerades genomföra i september i något mindre omfattning än planerat.

Ett ökat tryck på naturreservaten på grund av covid-19 gjorde att antalet besökare i reservaten ökade.

O-ringen som var planerad att genomföras i flera av Uppsalas naturreservat under sommaren meddelade att tävlingen flyttas fram till nästföljande år. Det innebär att dessa beslut kommer att behöva omprövas av nämnden.

Samhällsbyggnad och miljöövervakning

Nämnden yttrar sig utifrån sina ansvarsområden över kommunens detaljplaner, översiktsplaner och program samt har ansvar för övervakning av luftkvaliteten i staden.

Fokus i tillsynen 2020

- Fortsätta utveckla samarbetet med plan- och byggnadsnämnden.
- Bidra till hållbar samhällsbyggnad i kommunen genom samarbeten och remissvar i detaljplaner och bygglovsärenden.
- Följa utvecklingen av luftkvaliteten i staden och se till att tillräckliga åtgärder vidtas så att luftkvaliteten förbättras.

Tillsyn

Den tillsyn som bedrivs inom samhällsbyggnad och miljöövervakning görs genom ett uppföljningsprojekt där en detaljplan följs upp, deltagande i åtgärdsprogrammet för luft och tillsyn av luftkvalitet. Denna tillsyn är inte avgiftsfinansierad utan finansieras med kommunbidrag. Arbetet med uppföljningsprojektet pausades under senvår/sommar på grund av tidsbrist för inblandade handläggare, men återupptas under hösten med målet att föra en delpresentation av projektet vid slutet av året. Arbetet med åtgärdsprogrammet har påbörjats och fortskrider enligt plan. Arbetet med åtgärdsprogrammet för luft har påverkats något av spridningen av covid-19 då ansvariga för programmet har varit involverade i kommunens krishantering. Detta bedöms dock inte påverka möjligheten att fullfölja arbetet på sikt.

Inkommande remisser

Nämnden svarade på 21 remisser där 11 var samråd och 10 var granskning. Antal inkomna ärenden under perioden var något färre än år 2019.

Verksamhetsresultat

Samhällsbyggnad och miljöövervakning	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2020
Antal registrerade timmar	107	403	422
Antal startmöten	6	9	5
Antal yttranden samråd	2	19	11
Antal yttranden granskning	9	5	10

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Deltagande i startmöten och granskning av remisser fortsatte som tidigare trots spridningen av covid-19.

Sammanfattande bedömning

Nämndens arbete med detaljplaner följde planeringen under perioden januari till augusti. Fler remisser för yttrande gällande granskning kom in jämfört med föregående år.

Projektarbete med uppföljning kommer att återupptas under hösten. Deltagande i åtgärdsprogrammet för luft påbörjades och fortskrider i stort sett enligt plan, även om arbetet med åtgärdsprogrammet påverkats något av spridningen av covid-19.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Den kommunala lantmäterimyndigheten är en fristående myndighet under miljö- och hälsoskyddsnämnden. Beslut fattas inte på delegation från nämnden utan av respektive förrättningslantmätare enligt lag.

Den kommunala lantmäterimyndigheten ansvarar för all fastighetsbildning inom Uppsala kommun och jobbar med allt från små avstyckningar till stora anläggningsförrättningar. Myndigheten ansvarar också för att uppdatera kommunens kartor vid bildande eller ombildande av fastigheter och för att bland annat lägga in rättigheter, såsom servitut för exempelvis väg och avlopp, i kommunens kartor. Lantmäterimyndigheten ansvarar också för att sätta belägenhetsadresser och för att hålla lägenhetsregistret uppdaterat.

Fokus 2020

- Bibehålla den korta väntetiden på förrättningar.
- Förbättra kvaliteten på registerkartan, vilket är en del av ett större projekt som drivs av Lantmäteriet (den statliga myndigheten).

Förrättningar

Myndigheten fattade färre beslut än planerat. Läget med covid-19 och att det faktum att de flesta lantmätare arbetar på distans, har påverkat detta till viss del, även om antalet beslut alltid varierar över tid.

Inkommande ansökningar

Inkomna ansökningar var något lägre än planerat, vilket kan vara en följd av att konjunkturen i byggsektorn fortfarande är lite låg. Myndighetens bedömning är att utbrottet av covid-19 möjligen kan ha en viss påverkan på antalet ansökningar, men det borde inte vara den största anledningen.

Inkommande remisser

Myndigheten svarade på samtliga remisser från Stadsbyggnadsförvaltningen.

Verksamhetsresultat

Kommunala lantmäterimyndigheten	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2020
Förrättningar	Antal	Antal	Antal
Förväntat antal beslut	200	200	200
Antal fattade beslut	149	228	160
Förväntat antal ansökningar	200	200	200
Antal ansökningar	193	171	147

Ärendebalans ³	Antal	Antal	Antal
Förväntad ärendebalans i slutet av respektive år	275	250	250
Nyckeltal			
Handläggningstid (veckor) ⁴	54	54	50
Väntetid (veckor) ⁵	27	21	7
Äldre pågående ärenden ⁶	16	13	14

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Myndigheten har börjat bli påverkad av effekterna av covid-19, eftersom flertalet större förrättningar, där det krävs sammanträde, har blivit pausade. Detta medför att vi inte kommer vidare och därmed inte kan fatta beslut i förrättningarna. Myndigheten planerar för att genomföra sammanträden under slutet av året. I de fall det är möjligt kommer detta att hanteras via digitala lösningar.

Eftersom myndigheten har tvingats skjuta upp sammanträden i flertalet förrättningar, är vår bedömning att detta kan komma att medföra problem för de enskilda sakägarna, i form av förseningar. För myndigheten innebär detta en förskjutning i intäkter, eftersom fakturering sker efter avslutad förrättning.

Myndigheten ser en risk att inte kunna uppnå det lagkrav på maximalt fyra månaders handläggningstid för ledningsrätter för anläggande av bredband, på grund av att sammanträden inte kan hållas som normalt. I dagsläget är det inget faktiskt problem.

Förseningar på grund av svårigheten att hålla vissa typer av sammanträden kan komma att leda till att färre beslut fattas i stora förrättningar och därmed minskade intäkter.

Debiteringsgraden för myndigheten har sjunkit något på grund av minskad effektivitet och ett annat arbetssätt.

Sammanfattande bedömning

Väntetiderna för förrättningar fortsätter att sjunka och är nu på en nivå, där prioriterade ärenden får en handläggare inom några få veckor. Den genomsnittliga väntetiden för en förrättning har minskat till en tredjedel, jämfört med samma period förra året.

Handläggningstiderna för förrättningar ligger kvar på ungefär samma nivå som samma period förra året. Detta är ett medelvärde för samtliga förrättningar som avslutats.

³ Samtliga ärenden som handläggs, eller är möjliga att handläggas.

⁴ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att beslut om avslutad förrättning har tagits. Överklagandetid samt tid för registrering av förrättningen innefattas inte.

⁵ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att en handläggare utses.

⁶ Innefattar pågående ärenden som är äldre än fem år. Nyckeltalet togs fram 2018.

Myndighetens sammanfattade bedömning är att väntetiderna nu närmar sig en stabil nivå, men vi räknar med att minska väntetiderna ytterligare något innan vi är på en hållbar nivå.

Det nuvarande läget med covid-19 kommer medföra att avslut av större förrättningar som kräver sammanträden, skjuts på framtiden. Vår bedömning är att detta kan komma att medföra problem för de enskilda sakägarna, i form av förseningar. För myndigheten innebär detta en förskjutning i intäkter, eftersom fakturering sker efter avslutad förrättning.

Förrättningar där det inte krävs större sammanträden, eller förrättningar som kan avslutas helt utan sammanträde, kommer att fortgå mer eller mindre opåverkade av situationen.

Livsmedelskontroll

Avdelningen för livsmedelskontroll ska genom regelbundna kontroller säkerställa att Uppsalas livsmedelsföretag uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen. Syftet är att konsumenten ska få säkra och korrekt märkta livsmedel. Kontrollen ska vara professionell, verkningsfull och ändamålsenlig för konsumenternas och företagens bästa. En bra kontroll bidrar till att konsumenterna får säkra livsmedel som de kan lita på, att företagen har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull och att samverkan med andra berörda kontrollmyndigheter är god.

Fokus i kontrollen 2020

- Att planen för planerad kontroll genomförs (Enligt reviderad verksamhetsplan för året planerar nämnden att göra ca 1 100 planerade kontroller vid ca 1 000 anläggningar).
- Att nya livsmedelsanläggningar utifrån verksamhetens omfattning och art får kontrollbesök inom rimlig tid efter att verksamheten startat.
- Utveckla miljösamverkan i Uppsala län inom livsmedelskontroll.
- Information och rådgivning till livsmedelsföretag.
- Utredda livsmedelsfusk.
- Utveckla dricksvattenkontrollen.
- Utveckla livsmedelskontrollen så den blir mer verkningsfull.
- Att handlägga RASFF⁷, klagomål och misstänkta matförgiftningar.
- Att kombinera krav på effektivitet och utveckling med att vara en attraktiv arbetsplats där människor trivs och utvecklas.
- Utföra livsmedelskontroll enligt plan vid evenemang där mat serveras temporärt.
- Ge information och ge rådgivning till livsmedelsföretag som får tillsyn under sitt första verksamhetsår.
- Ta livsmedelsprover inom ramen för Sveriges övervakning av antibiotikaresistens i djur och livsmedel (SVARM)

Reviderad kontrollplan augusti 2020

Kontrollplanen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete. Framförallt har de nya reglerna om trängsel/smittskyddsåtgärder på serveringsställen inneburit ett omfattande merarbete som inte fanns med i den ursprungliga planen. Besöken ställdes in på 100 anläggningar inom vård och omsorg på grund av besöksförbud för äldreomsorgen. För livsmedelsanläggningar som inte omfattas av besöksförbudet är målet att alla som enligt ursprunglig plan skulle få besök ska få minst ett besök under året. Däremot kommer några verksamheter som skulle få fler besök enligt ursprunglig plan inte att få det.

Kontroller

För livsmedelskontrollen inleddes året mycket bra. Fler kontrollbesök hade genomfört under perioden januari till mars än under samma perioder 2018 och 2019. Covid-19 pandemin ändrade i hög grad förutsättningarna för nämndens arbete med

⁷ RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa

livsmedelskontroll. Folkhälsomyndigheten meddelade i mars 2020 en föreskrift om smittskyddsåtgärder på restauranger. I det allvarliga läget som rådde blev det nödvändigt att personal som från början var avsatt för livsmedelskontroll istället fick utföra trängseltillsyn. Ett besöksförbud inom äldreomsorg medförde att kontrollen på dessa anläggningar avbröts tillfälligt till dess att besöksförbudet hävs. Förvaltningen gör just nu en bedömning av om andra kontrollmetoder än platsbesök kan bedömas tillräckligt effektiva och verkningfulla för att ersätta platsbesöken. En sådan metod skulle kunna vara frågesamtal via telefon.

Sammantaget har effekterna av covid-19 fått till följd att nämnden genomförde färre kontrollbesök perioden januari till augusti än under samma period 2019. I augusti beslutade nämnden om en reviderad plan för livsmedelskontroll. Planen är nu att under 2020 göra cirka 1 100 kontrollbesök på 1 000 anläggningar.

Under januari till augusti 2020 genomfördes 775 planerade kontrollbesök⁸. Det innebär att 70 procent av den reviderade kontrollplanen för året genomförts.

Nämnden strävar efter att utveckla såväl livsmedelskontrollen som medarbetare. En del i detta är att medarbetare i år fått möjlighet att driva egna kontrollprojekt. Bland annat genomfördes ett provtagningsprojekt riktat mot sushirestauranger. Nämnden har också nästintill slutfört den provtagning som var inplanerad i den länsgemensamma provtagningsplanen⁹.

Livsmedelskontroll	Mål för 2020 (helår)	Genomförd kontroll januari till augusti 2020	
		Antal	Procent av årsmål
Planerad kontroll ²	Ca 1 100 kontrollbesök är inplanerade för året	775	70 %
Antal uppföljande kontrollbesök som genomförts under perioden ¹⁰	130 (prognos helår)	81	62 %
Antal kontrollbesök på tillfälliga evenemang med mathantering ¹¹	Minst 2 evenemang (mål helår)	2	100 %

⁸ De kontroller som finansieras av årsavgifter som betalas vid årets början.

⁹ Genom Miljösamverkan Uppsala har en länsgemensam provtagningsplan tagits fram.

¹⁰ Hur många uppföljande kontrollbesök som genomförs styrs av behov. Men då färre planerade kontroller kommer genomföras under året är det rimligt att anta att antalet uppföljande kontroller också blir färre.

¹¹ Covid-19 har inneburit att många planerade evenemang ställts in. Målet har därför sänkts från fem evenemang till två evenemang.

Inkommande ansökningar och anmälningar

När en ny livsmedelsanläggning startar eller en befintlig verksamhet byter ägare behöver en anmälan om registrering göras. Prognosen vid årets början var att ca 260 anläggningar skulle registreras under året. Antalet inkomna registreringar varierar något mellan åren. Under januari till augusti 2020 inkom 174 registreringar vilket är mindre än 2019 men fler än 2018. Bedömningen är fortsatt att 260 anläggningar kommer att registreras under året.

Målet är att nya livsmedelsanläggningar utifrån verksamhetens omfattning och art ska kontrolleras inom rimlig tid efter att verksamheten startat. Under perioden januari till augusti 2020 fick 84 nya anläggningar kontroll. Det är färre än de två senaste åren. Orsaken är hög arbetsbelastning på grund av covid-19. Under första verksamhetsåret betalar nya livsmedelsföretag bara avgift om de verkligen får kontroll. Den som inte får kontroll betalar inte någon avgift.

Förutom kontroll ingår vid förstaårskontroll också särskilda informationsinsatser som finansieras av kommunbidrag.

Nya livsmedelsanläggningar/ägarbyten	Antal januari till augusti		
	2018	2019	2020
Inkomna registreringar	135	207	174
Antal kontrollbesök på nya anläggningar	121	140	84

Inkommande remisser och klagomål

Inom livsmedelskontrollen är inkommande klagomål av olika sort en betydande arbetsuppgift. Under januari till augusti inkom ca 5-10 klagomål per vecka. Antalet klagomål som inkommit är färre än de två senaste åren. Flera av klagomålen kräver enbart begränsad handläggning medan vissa kan ta mycket tid i anspråk.

Några ärenden har tagit extra mycket tid. Bland annat ett ärende där ett nittiototal invånare insjuknade efter att ätit ostron på nyårsafton. Ett annat ärende som tagit mycket tid i anspråk var ett så kallat RASFF¹²-ärende som gällde vårrullar med ofullständig ingrediensförteckning (mjölk fanns inte med i ingrediensförteckningen).

Under januari till augusti 2020 inkom inga remisser.

Typ av remiss eller klagomål	Antal januari till augusti		
	2018	2019	2020
Inkomna matförgiftningsärenden	204	210	148
Inkomna RASFF ⁶ och produktåterkallelser	32	50	25
Övriga inkomna klagomålsärenden	62	84	95
Kontrollbesök med anledning av klagomål	26	29	19

¹² RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk

Verksamhetsresultat

Övriga Verksamhetsresultat livsmedel	Januari till augusti 2018	Januari till augusti 2019	Januari till augusti 2020
Totala antalet kontrollbesök	1147	1241	940
-varav besök planerad kontroll	911	965	775
-varav första besök	121	140	84
-varav uppföljande kontroll	115	136	81
-varav kontrollbesök med anledning av klagomål	26	29	19
Antal föreläggande	13	21	17
Antal beslut om förbud	5	10	1
Antal beslut om livsmedelssanktionsavgift ¹³	-	1	0
Antal pågående ärenden som är äldre än 18 månader	8	11	11

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Arbetet med livsmedelskontrollen påverkades väsentligt av covid-19. I slutet på mars infördes folkhälsomyndighetens nya föreskrift om trängsel på restauranger och caféer. Den ordinarie livsmedelskontrollen begränsades därför i omfattning under april till augusti. Bedömningen är att trängseltillsynen kommer ta stora personalresurser i anspråk även under hösten. Tillsynsansvaret för trängsel på serveringställen är en väsentlig anledning till att nämnden i augusti reviderade kontrollplanen för livsmedelskontrollen.

Nyckeltal gällande covid-19	Augusti 2020
Totala antalet tillsynsbesök	720
Tillsynsbesök efter 1 juli	547
Tillsynsbesök före 1 juli	173
Totala antalet inkomna klagomål	367

¹³ Livsmedelssanktionsavgifter infördes i lagstiftningen 1 januari 2019

Sammanfattande bedömning

För livsmedelskontrollen inleddes året mycket bra. Fler kontrollbesök genomfördes under perioden januari till mars 2020 än under samma perioder 2018 och 2019. Covid-19 pandemin ändrade i hög grad förutsättningarna för nämndens arbete med livsmedelskontroll. I det allvariga läget som rådde blev det nödvändigt att personal som från början var avsatt för livsmedelskontroll istället fick utföra trängseltillsyn. Sammantaget fick effekterna av covid-19 till följd att färre kontrollbesök genomfördes under perioden januari till augusti än under samma period 2019. I augusti beslutade nämnden om en reviderad plan för livsmedelskontroll. Under januari till augusti 2020 genomfördes 775 planerade kontrollbesök¹⁴. Det innebär att 70 procent av den reviderade kontrollplanen för året är genomförd.

¹⁴ De kontroller som finansieras av årsavgifter som betalas vid årets början.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten utövar prövning av ansökan om serveringstillstånd och tillstånd för tobaksförsäljning. Enheten ansvarar också för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om receptfria läkemedel samt lotterilagen. Arbetet syftar till att säkerställa en ansvarfull alkoholservering och ansvarfull försäljning av tobak-, e-cigarett, lotterier, folköl- och receptfria läkemedel. Arbetet bedrivs genom tillståndsgivning samt inre och yttre tillsyn.

Fokus 2020

- Verka för en ansvarsfull alkoholservering
 - o Genomföra plan för inre tillsyn.
 - o Handlägga ansökningar om serveringstillstånd skyndsamt och säkert.
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn hos serveringsställen.
 - o Erbjuder krogpersonal utbildning i ansvarfull alkoholservering.
- Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning
 - o Handlägga ansökningar om tobakstillstånd skyndsamt och säkert.
 - o Att vid handläggning av tobakstillstånd granska om sökande utifrån personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att bedriva tobaksförsäljning.
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn hos tobaksförsäljare.
- Handläggning av registreringslotterier
- Verka för ansvarfull försäljning av receptfria läkemedel, e-cigarett och folköl.
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn inom butiksledet.

Reviderad tillsynsplan augusti 2020

Tillsynsplanen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete. Den yttre tillsynen minskades därför att många större serveringsställen såsom nationer och dansställen varit stängda under våren och sommaren. Andra typer av verksamheter som varit öppna har under våren haft så få gäster att det inte varit meningsfullt att genomföra yttre tillsyn.

Tillsyn

Inför år 2020 var planen att cirka 76 besök per halvår skulle genomföras i tillsynsklass ett och två. För helåret planerades totalt cirka 250 tillsynsbesök på samtliga serveringsställen. Effekterna av covid-19 medförde dock att flera serveringsställen i klass 1 och 2 såsom nationer och dansställen varit tillfälligt stängda under våren och sommaren. Flera verksamheter i andra tillsynsklasser har under våren haft få gäster vilket medförde att det inte varit meningsfullt att genomföra tillsynsbesök. Dessa faktorer resulterade i att planen för yttre tillsyn reviderades av nämnden i augusti.

Personalresurser på tillståndsenheten har också använts för trängseltillsyn. Trängseltillsynen kvällar och nätter har i viss mån kunnat kombineras med ordinarie yttre tillsyn. Bedömningen för helår är att ca 150 stycken yttre tillsynsbesök kommer att genomföras under året. Det är cirka 60 procent av vad som inplanerat i den ursprungliga tillsynsplanen.

Utbildning i ansvarfull alkoholservering genomfördes i mars. Totalt deltog 15 personer från 9 serveringsställen på utbildningen.

Inre tillsyn är kontroll och uppföljning av tillståndshavares personliga och ekonomiska förhållanden. Det sker bland annat genom remisser till Polisen och Skatteverket samt egna kontinuerliga utdrag ur olika register. Varje krögare med stadigvarande tillstånd granskas i den inre tillsynen årligen. Polisen meddelade under våren att de hade problem med att hantera remisser på grund av att man befann sig i ett ansträngt läge. Förvaltningen har nu åter börjat skicka remisser och bedömningen är att den inre tillsynen kommer att kunna genomföras enligt plan innan årets slut. En viktig punkt vid inre tillsyn är att restaurangen betalat skatter och avgifter i tid. Covid-19 har inneburit att många restauranger antingen redan har ekonomiska problem eller riskerar att få.

Fyra företag med serveringstillstånd erhöll en erinran under perioden. En erinran är en mildare form av påpekande som tjänstemän genom delegation kan besluta om. Inget beslut om varning eller återkallelse av serveringstillstånd har fattats av nämnden under perioden.

Arbetet följde planen för tillsynen av receptfria läkemedel, tobak, e-cigaretter och folköl. Från december 2019 till och med februari 2020 genomfördes ett kontrollköpsprojekt. Kontrollköp är en metod som syftar till att kontrollera hur väl butiker som säljer varor med åldersgränser kontrollerar legitimation hos den som köper. Vid ett kontrollköp anlitas en person som har fyllt 18 som gärna får ha ett ungt utseende. Syftet är att se om säljaren förvissar sig om kontrollköparens ålder genom att kontrollera legitimation. Av 57 besökta butiker fick kontrollköparen köpa tobak i 20 butiker. 46 kontrollköpsbesök genomfördes under januari till mars 2020.

Tillståndsenheten	Planerad tillsyn 2020	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2020	
		Antal	andel av totalen
Tillsynsbesök (yttre tillsyn) på serveringsställen	150	131	87 %
Antal tillsynsbesök på serveringsställen i tillsynsklass 1 och 2 ¹⁵ .	100	92	92 %
Tillsynsbesök inom detaljhandel (receptfria läkemedel, tobak, e-cigaretter och folköl)	80	63	79 %
Kontrollköp	46	46	100 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Till skillnad från andra av nämndens arbetsområden är inte tillsynen ute på fältet den huvudsakliga uppgiften. Inkommande ansökningar och anmälningsärenden är det som tar mest tid i anspråk. Anmälan om förändrade ägarförhållanden är ett exempel på vanligt inkommande ärende.

När nya ansökningar om alkoholtillstånd till allmänheten eller stadigvarande servering till slutna sällskap kommer in görs alltid en aktiv lämplighetsprövning av den eller de som söker serveringstillstånd (inklusive kunskapsprov).

¹⁵ Till tillsynsklass 1 och 2 hör nöjeskrogar och större pubar. De ska ha 2–4 tillsynsbesök per år enligt tillsynsplanen.

Under januari till augusti har 45 stadigvarande ansökningar inklusive stadigvarande ändringar samt 41 tillfälliga tillstånd om alkoholtillstånd inkommit. Följderna av covid-19 kan påverka hur många ansökningar som inkommer på helåret. Det är troligt att flera restauranger kommer att läggas ned eller byta ägare under året på grund av ekonomiska problem. Det kan leda till att antalet ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd ökar under hösten. Det är enbart en av flera möjliga effekter och styrs i hög grad av hur samhällsekonomin utvecklas och hur länge olika restriktioner kopplat till spridningen av covid-19 finns kvar.

För att få sälja tobaksvaror måste du ansöka om tillstånd för försäljning. Tillståndskravet infördes hösten 2019 och innebar att 130 ansökningar kom in under 2019. De företag som redan sålde tobak innan det nya regelverket fick genom en övergångsbestämmelse rätt att fortsätta att sälja tobak till dess att ansökan avgjorts. Den 31 augusti fanns sju ansökningsärenden kvar att handlägga. I den siffran ingick både ansökningar från nya företag och företag som omfattades av övergångsbestämmelsen och därmed får fortsätta sälja tobak till dess att ansökan har avgjorts.

Inkommande remisser och klagomål

Till tillståndsenheten inkommer normalt enbart ett par remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Det händer också att andra myndigheter ställer frågor om en verksamhet uppfyller några formella krav. Enbart en handfull klagomål från allmänheten inkommer per år. Vanligaste typen av klagomål rör butiker som den klagande anser säljer folköl eller tobak till minderåriga.

Verksamhetsresultat

Tillståndsenheten	Januari till augusti 2018	Januari till augusti 2019	Januari till augusti 2020
Totala antalet stadigvarande serveringstillstånd	280	280	300
Antal anmälningar om förändringar av PBI ¹⁶	40	45	34
Tillsynsärenden serveringstillstånd	19	21	9
Antal inkommande ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd	19	24	33
Antal tillsynsbesök serveringstillstånd	161	166	131

¹⁶ PBI står för Personer med Betydande Inflytande i bolaget. Det är de personer som har gått in med pengar (finansiärer), sitter i styrelsen, har firmateckningsrätt eller är ägare av företaget.

Antal tillsynsbesök tobak och folköl	161	166	63
Antal tillsynsbesök receptfria läkemedel	57	52	26
Sanktioner serveringstillstånd ¹⁷ Erinran/varning/återkallelse	2/3/1	3/0/0	4/0/0
Antal tillsynsärenden detaljhandel	6	3	0

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19 till och med augusti

Folkhälsomyndighetens nya föreskrifter om att förhindra smitta av covid-19 på restauranger och caféer har inneburit att tillståndsenhetens personal har behövt bistå livsmedelsenhetens personal med att kontrollera trängsel på restauranger. Det har inneburit att andra arbetsuppgifter behövt prioriteras bort.

En följd av spridningen av covid-19 är att många restauranger har ekonomiska problem eller riskerar att få. Alkohollagen ställer krav på ekonomisk lämplighet och till exempel missköta skattebetalningar går stick i stäv med lagstiftningens intentioner. Även seriösa företagare kan få tillfälliga ekonomiska svårigheter, särskilt under en extraordinär händelse som rådande pandemi. Bedömningar av den ekonomiska lämpligheten kommer därför bli mer komplicerade under de kommande åren. Hänsyn behöver bland annat tas till om tillståndshavaren har visat vilja att göra rätt. Öppna kontakter med Kronofogdemyndigheten och en välskött avbetalningsplan är exempel på förmildrande omständigheter som nämnden kommer att behöva ta hänsyn till. När nya ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd kommer in ska också den ekonomiska lämpligheten bedömmas. Det kommer då bli nödvändigt att ta med i bedömningen hur sökandens ekonomi sett ut innan covid-19 pandemin.

Sammanfattande bedömning

Arbetet yttre tillsyn av detaljhandel (folköl, tobak, läkemedel med mera) fungerade bra under våren. Spridningen av covid-19 innebar att mycket av den yttre tillsynen på restauranger med serveringstillstånd begränsades. Det bedömdes inte meningsfullt att genomföra ett stort antal tillsynsbesök i ett läge där många restauranger haft väldigt få gäster. Årsmålet för yttre tillsyn på restauranger med serveringstillstånd reviderades. Hur stora följderna i övrigt blir av covid-19 är i dagsläget oklart. Tillsynsavgifternas storlek avgörs av hur mycket alkohol som serveringstället säljer. Tillsynsavgifterna för 2020 kommer att faktureras under våren 2021. Det är troligt att summan som tas in i avgifter kommer vara lägre än året innan.

¹⁷ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få antingen en erinran, det vill säga en mildare form av påpekande, eller en varning. Vid allvarigare förseelser kan serveringstillståndet återkallas.

Viktiga händelser på miljöförvaltningen

Global pandemi

11 mars 2020 klassade världshälsoorganisationen, WHO, utbrottet av covid-19 som en global pandemi. Kommunens krisledningsnämnd aktiverades för att snabbt kunna besluta om åtgärder för att mildra utbrottets konsekvenser. Förvaltningsledningen bidrog i olika delar av kommunens krisledningsfunktioner.

Utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer om att begränsa sociala kontakter för att minska smittspridningen ställde förvaltningen om till fler digitala än fysiska möten och införde nya rutiner för att underlätta arbete hemifrån.

Förvaltningen genomförde avvägningar och prioriteringar i tillsynen utifrån dels kommunens krisledningsnämnds beslut om att skjuta upp tillsynsbesök som inte var nödvändiga och prioritera verksamhetskritiska tillstånds- och tillsynsärenden och dels utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Förvaltningen undvek planerad tillsyn av vissa verksamheter under perioden för att minska smittspridningen och skydda de mest känsliga från smitta. Detta gällde framförallt äldreboenden och lokaler för vård och omsorg där personer från riskgrupper vistas. För samtliga verksamheter (även de där andra än riskgrupper vistas) genomförde förvaltningen utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer bedömningar av behov och risk för olägenhet i de enskilda fallen och tog ställning till om det var lämpligt med tillsyn och vilken typ av tillsyn som i så fall skulle utföras.

Interna åtgärder med anledning av covid-19

Förvaltningen genomförde en riskanalys kopplat till covid-19 för att identifiera och förebygga arbetsmiljörisker. Utifrån riskanalysen har förvaltningen genomfört åtgärder så som till exempel:

- Prioriterat att utveckla den interna kommunikationen i digitala kanaler för att upprätthålla en god psykosocial arbetsmiljö utifrån rådande förutsättningar.
- Fördelat arbetsuppgifter för att hantera nyckelpersoners eventuella sjukfrånvaro.
- Arbetat med att utvecklat den förvaltningsgemensamma arbetsmiljö rutinen för att förebygga verksamhetsspecifika arbetsmiljörisker.
- Sett över hur ärenden ska prioriteras om handläggningstiderna riskerar att öka på grund av hög sjukfrånvaro.
- Tagit fram rutin för att hantera inkomna handlingar när många på förvaltningen jobbar hemifrån och rutin för digital expediering.

Insats trängsel och ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen

Förvaltningens arbete påverkades väsentligt av covid-19. Flera av förvaltningens inspektörer bytte i april fokus till att arbeta med tillsyn av det nya regelverket om trängsel och andra smittskyddsåtgärder. De olika regelverk som gällt under perioden fokuserade på att varje serveringställe behöver säkerställa att det inte uppstår trängsel och därmed stor risk för spridning av covid-19. Förvaltningen genomförde en kraftfull insats med sin tillsyn. Fram till och med 31 augusti genomförde nämnden cirka 730 tillsynsbesök. Trängseltillsynen från mars till juni genomfördes utan finansiering. Mycket tid har också lagts på att handlägga klagomål. Ungefär 380 klagomål på trängsel kom in under perioden mars till augusti. Förvaltningen genomförde

tillsamman med bland annat kommunens näringslivsavdelning en massiv informationskampanj riktad till företag och invånare. Intresset från massmedia var mycket stort.

Påverkan på verksamhetsresultat och ekonomi

Alla verksamheter som betalat årlig avgift kommer inte att få all sin tillsynstid som planerat och tillsyns- och kontrollplanerna reviderades i augusti utifrån de ändrade förutsättningarna. Förvaltningen arbetade under perioden för att hitta nya sätt att genomföra tillsynsbesök där fysiska besök är olämpliga. Även om tillsynstid i första hand behöver levereras på andra sätt än fysiska tillsynsbesök där det är olämpligt kommer all planerad tillsyn på årlig avgift inte att kunna genomföras i år. Detta får ekonomiska konsekvenser för nämnden då medel för den tillsyn som inte kunnat utföras i år behöver föras över till kommande år.

1 juli kom en ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen som ersatte den tidigare föreskriften från Folkhälsomyndigheten. Med den nya lagen kom också ett riktat statsbidrag. Stadsbidraget kommer bara delvis täcka de kostnader nämnden haft kopplat till arbetet med trängsel på serveringsställen. Nämnden kan inte heller täcka kostnaden genom tillsynsavgifter. De nya arbetsuppgifterna och förutsättningarna påverkade nämndens intäkter och förmåga att nå planerade verksamhetsmål. Nämnden ser också ett intäktsbortfall kopplat till tillsyn och kontroll som finansieras av timavgifter och som inte utförts under perioden.

Nytt handläggarsöd

Förvaltningen deltar med ett eget delprojekt inom det kommungemensamma projektet Digitalt handläggarsöd (DHS). Projektet är en viktig del i miljöförvaltningens verksamhetsutveckling och ska leda fram till att förvaltningen har ett nytt diarie- och ärendehanteringssystem för verksamhetsområdena livsmedelskontroll, miljöskydd, hälsoskydd, områdesskydd samt enskilt vatten och avlopp.

Det nya systemet kommer att kopplas mot e-arkiv för digital arkivering av handlingar. Systemet kommer att möjliggöra för förvaltningen att ta fram nya moderna e-tjänster och bidrar till en mer pappersfri verksamhet inför flytten till nya stadshuset 2021.

Inom delprojekt DHS miljö pågår ett intensivt arbete med att slutföra kravarbetet och genomföra tester av det nya IT-stödet. Arbete pågår även med att ta fram de mallar som behöver finnas på plats i systemet vid driftstart.

Arbetet med det nya handläggarsödet har tagit mer tid än vad som var planerat och därför påverkat nämndens verksamhetsplan och förvaltningens operativa plan genom att andra planerade skattefinansierade aktiviteter behövt utgå.

Stärkt beredskapsarbete

Nämnden har fortsatt sitt arbete för stärkt krisberedskap. Nämnden har deltagit i en utbildning i stabsmetodik med efterföljande skrivbordsövning. Nämnden kommer under hösten att genomföra en beredskapsövning tillsammans med Stadsbyggnadsförvaltningen.

Nämnden startade under året en ny beredskapsfunktion. Beredskapsorganisationen startades för att säkerställa att förvaltningen är tillgänglig om någonting inträffar på

kvällar, nätter och helger som kräver förvaltningens expertis. Det kan till exempel handla om olyckor där dricksvattnet/grundvattnet hotas, brand med stark rökutveckling eller föroreningar i släckvatten, larm om smitta eller utbrott av matförgiftningar. Innan införandet förberedde en arbetsgrupp olika olycksfallsscenarier, rutiner och checklistor för potentiella framtida insatser. Arbetsmaterialet låg till grund för en första fördjupad utbildning för personalen i den utökade beredskapsfunktionen. Beredskapsfunktionen startade i februari och har till och med augusti haft nio samtal varav sex stycken resulterat i platsbesök. Gemensamma avstämningar och vidare utbildningar sker fortlöpande efter behov. Andra delar av kommunen och räddningstjänster från andra kommuner har visat intresse av organisationen och våra erfarenheter.

Bemötande och service

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla kundservice och bemötande.

Analys av djupintervjuer av verksamhetsutövare

Förvaltningen arbetade under året vidare med resultatet från de djupintervjuer som tidigare genomförts med verksamheter som varit i kontakt med förvaltningen. Intervjuerna genomfördes som en del av Uppsala kommuns arbete med företagservice och syftade till att ge en djupare förståelse för hur verksamheter i kommunen upplever förvaltningens service, bemötande och kommunikation. Resultatet från den fördjupade analysen kommer att presenteras för alla medarbetare under hösten.

NKI-resultat

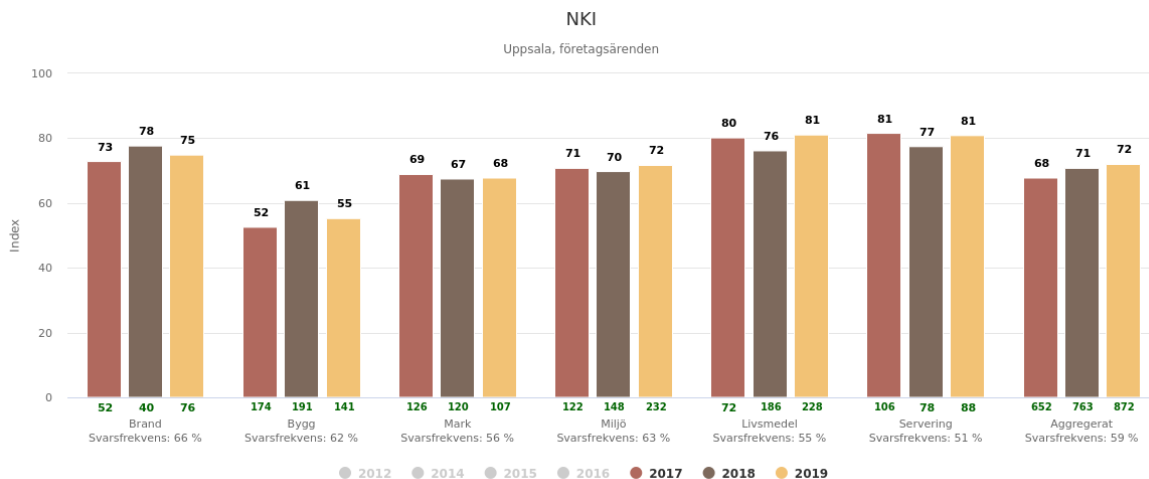
Ett av kommunens näringspolitiska mål är att erbjuda en god grundläggande service för sina medborgare och verksamheter. God kvalitet och hög service i myndighetsutövning är särskilt centralt för att skapa goda relationer mellan kunder och kommuner. Därför genomför Uppsala kommun årliga undersökningar för att löpande följa upp hur kommunens service utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI), fånga upp synpunkter och identifiera möjliga förbättringsområden.

Miljöförvaltningen har de senaste åren haft höga NKI-värden¹⁸ för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. I resultatet för helåret 2019 som publicerades i april 2020 har livsmedelskontroll och serveringstillstånd fått högst betyg i Uppsala kommun (företagsärenden). Resultatet visade förbättringar inom förvaltningens alla områden jämfört med 2018.

Snittet för miljöförvaltningens samtliga verksamhetsområden är 78, vilket ligger högre än snittet för Uppsala kommun som är 72 och rikssnittet för Sveriges samtliga kommuner som är 73¹⁹.

¹⁸ NKI redovisas på en skala mellan 1–100, där 100 är högsta betyg. Betyget värderas sedan enligt följande; >80 Mycket högt, 70–80 Högt, 62–69 Godkänt, 50–61 Lågt, <50 Mycket lågt.

¹⁹ Källa: Sveriges kommuner och regioners sammanställning ”Öppna jämförelser: företagsklimat 2019”.

Undersökningen omfattar sex områden (tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet, och effektivitet) som speglar de mest väsentliga delarna av kommunens service i myndighetsärenden.

Lantmäterimyndigheten genomförde en så kallad grundmätning i slutet av 2019. Resultatet av mätningen visar på att de flesta är mycket nöjda med vårt bemötande och kompetensnivån. De områden som får ett svagare resultat är väntetiderna och till viss del kostnaden. Mätningen kommer att ligga till grund för fortsatt arbete för att öka kundnöjdheten. Myndigheten kommer att genomföra en ny mätning i slutet av 2020.

Medarbetare och ledare

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Sjukfrånvaron på förvaltningen påverkades inte nämnvärt av covid-19. Vård av barn ökade till en början men sjönk därefter till en nivå som är normal för förvaltningen. Större delen av medarbetarna arbetar hemifrån och har hämtat hem arbetsmaterial från kontoret. En utmaning med hemarbete är ergonomi men även den psykosociala arbetsmiljön. Den sociala kontakten med kollegor och chefer sker i andra forum nu än tidigare och kan få nya konsekvenser med känsla av ensamhet. Det är av stor vikt att följa upp medarbetarnas mående i form av videosamtal eller telefonsamtal.

För att få fram en övergripande bild av måendet för medarbetarna i förvaltningen, både utifrån ett psykosocialt perspektiv samt ergonomiskt perspektiv, skickades en enkät kopplat till hemarbete och covid-19 ut i juni. Svarsfrekvensen var hög och utifrån resultatet kunde man utläsa att nästan alla medarbetare arbetar hemifrån ett flertal dagar i veckan. Endast ett fåtal har suttit på kontoret alla dagar i veckan. Ur ett ergonomiskt perspektiv, upplever en del av medarbetarna att det i vissa hänseenden är problematiskt att arbeta hemifrån. Ur ett psykosocialt perspektiv upplever en del ensamhet och alienation. Ledningsgruppen arbetar nu med att ta fram åtgärdsförslag för ergonomi samt förslag till olika mötesformer, samtal och dialoger. Många av medarbetarna har överlag en positiv bild av att arbeta hemifrån.

Arbetsmiljöansvar

På förvaltningen bedrivs kontinuerligt ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Förvaltningen genomförde en risk- och sårbarhetsanalys kopplat till covid-19 för att identifiera och förebygga arbetsmiljörisiker.

Risk- och sårbarhetsanalysen kopplat till covid-19 har följts upp och ska följas upp kontinuerligt. Nästa tillfälle är i september på förvaltningens skyddskommitté.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet rapporteras nu in i ett system och kan följas upp av skyddsombud i förvaltningen.

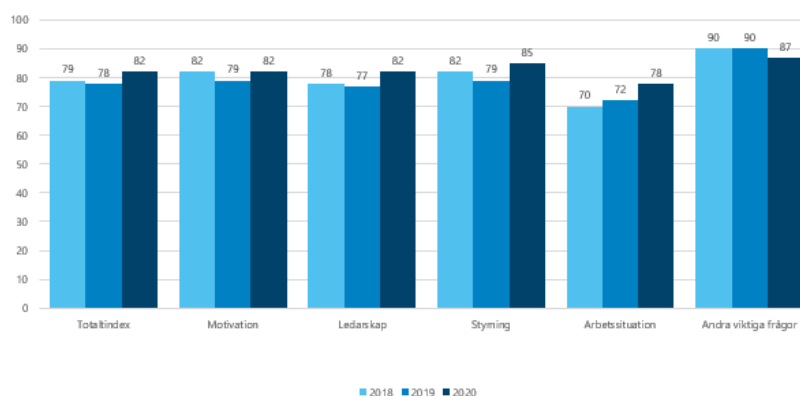
Medarbetarundersökningen

Uppsala kommuns medarbetarundersökning genomfördes under mars. Förvaltningen ökade både sitt resultat och svarsfrekvens och ligger högst i kommunen. Förvaltningens resultat visade ett totalindex på 82 jämfört med 78 året innan. Totalindex för kommunen i stort ligger på 76. Förvaltningens svarsfrekvens var 97 procent jämfört med 89 procent året innan.

Förvaltningen har gått igenom resultatet i sin helhet och tagit fram en förvaltningsövergripande handlingsplan. Avdelningarna och enheterna har gått igenom sina resultat utifrån medarbetarundersökningen och har påbörjat sina handlingsplaner.

Index

Miljöförvaltningen - 2020 jmf 2019, 2018

Arbetsuskador och tillbud

Under perioden har ett tillbud skett som handlade om hot vid telefonsamtal och ett färdolycksfall med fall på en buss.

Chef- och ledarskap

En av konsekvenserna av covid-19 är ett förändrat ledarskap då många av medarbetarna arbetar hemifrån. Att leda på distans är nytt för förvaltningen och det påverkar även arbetet med välfungerande grupper. Digitala mötesformer blev viktiga och perioden har präglats av videosamtal och Teamsmöten. Arbetet med att ta fram nya samarbetsformer och samtal och dialoger som sker digital har tagit fart. Ett bra underlag för förslag till nya mötesformer var enkäten som skickades ut till samtliga medarbetare i juni som handlade om medarbetarnas arbetsmiljö. En kontakt har även tagits med ett konsultbolag där cheferna i höst ska få mer inspiration och öva på samtal och dialoger, utifrån att bland annat leda på distans.

En ledarutvecklingsinsats har påbörjats med ett verktyg som heter Lead forward. Alla chefer är tänkt att genomgå denna insats för att sedan få individuella handlingsplaner.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Ett arbete som påbörjades utifrån kompetensförsörjningsplanen är att utveckla ett samarbete med universitet och högskola för att marknadsföra förvaltningen som arbetsgivare. Situationen med covid-19 har gjort att aktiviteter kopplat till samarbetet har pausats. Förvaltningen har identifierat att kompetensförsörjningsplanen behöver utvecklas. Arbetet är planerat att påbörjas nästa år.

Kommunikation

Utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se

För att hjälpa medborgaren att göra rätt och hitta information om den tillsynsverksamhet som miljö- och hälsoskydds nämnden bedriver är utveckling av förvaltningens sidor på uppsala.se ett prioriterat kommunikationsområde. Exempel på nya sidor är Algblooming, bakterier och badklåda, Så ska frisörer hantera avfall samt sidan Avgifter för hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen. Utöver dessa togs två sidor fram kopplade till covid-19 och minskad trängsel på restauranger, en sida för medborgare och en sida för verksamhetsutövare. Exempel på reviderade sidor är Buller, Cisterner för brandfarliga vätskor och spilloljor, Bekämpningsmedel på känslig mark – anmäl och sök tillstånd samt Lantbruk – tillstånd, tillsyn och miljöregler.

Dessutom togs flertalet webbformulär fram för att underlätta för medborgaren. Exempel på webbformulär är anmälan om uppgifter om hästhållning med bank-id, tips om trängsel samt information om kontroll av cistern och ta cistern ur bruk.

Utveckla förvaltningens interna webbsidor

Med anledning av covid-19 har internkommunikationen intensifierats. Regelbundna nyheter med senaste nytt kopplat till covid-19 publicerades på Insidan varje vecka. Information gavs även på förvaltningens veckomöte och anteckningar från detta publicerades på Insidan. Direktören skickade även ut ett veckobrev varje vecka med aktuell information.

Utöver detta påbörjades ett arbete med att se över och revidera strukturen på de interna sidorna. Arbetet kommer pågå under hela året.

Press/media

Förvaltningen hade ett intensivt mediarbete, till stor del med anledning av covid-19. Bland annat fanns ett enormt intresse för frågor kopplat till de nya reglerna för trängsel på restauranger men även andra frågor. Såväl chefer som handläggare var talespersoner och sakkunniga, så även ordföranden i miljö- och hälsoskydds nämnden. Frågor och svar (FAQ) togs fram och reviderades kontinuerligt. Totalt publicerades 15 nyheter på uppsala.se och 5 pressmeddelanden skickades ut. Av dessa handlade 14 om trängsel (om den nya lagen samt om det utökade tillsynsansvaret), fyra om strandbad eller avrådan om bad och övriga två om andra ämnen.

Externt informationsmaterial

Flera nya informationsblad togs fram eller reviderades för att lämna till kund vid tillsyn eller för direktutskick. Exempel på informationsblad är: Nya regler för att minska smittspridning, Bada inte när det är algblomning, Ta ansvar för din katt, Inomhusmiljön i din bostad, Att mäta inomhustemperatur, Egenkontroll för fastighetsägare, Information om städ- och hygienrutiner, Så söker du tillstånd för eget avlopp, Lantbruk inom nitratkänsligt område, Hästgårdsinventering, Brandfarlig vätska eller spillolja i cistern, Töm och rengör cistern som inte används, Skyddsåtgärder vid tankningsplatser samt Hemkomposter av hushållsavfall.

Flera informationsinsatser gjordes med omfattande informationsmaterial, se nedan under Informationsinsatser. En ny broschyr om serveringstillstånd togs också fram.

Varumärkesbyggande kommunikation

Ett omfattande budskapsarbete och andra varumärkesbyggande aktiviteter var planerade men med anledning av covid-19 skedde en omprioritering och arbetet beräknas istället påbörjas under tertial 3 för att sedan fortsätta under 2021.

Service och bemötande

Under 2019 inleddes en samverkan med kommunens näringslivsenhet genom att förvaltningen var pilot i en satsning kring kommunikation, bemötande och service gentemot företag. Arbetet beräknades fortsätta under 2020 men på grund av rådande omständigheter med covid-19 har detta arbete inte påbörjats.

Informationsinsatser

Informationsinsats minskad trängsel

Med anledning av covid-19 och Folkhälsomyndighetens nya regler för restauranger gjordes en stor informationsinsats kopplat till detta. Affischer, bordsryttare och golvdekalers togs fram, med budskapet Lätt att göra rätt, tillsammans begränsar vi smittspridningen. Dessa trycksaker skickades till alla restauranger och kaféer. Tre filmer togs fram, bland annat en film där en livsmedelsinspektör medverkade och uppmanade alla att följa de rekommendationer som finns. Trycksakerna och filmerna var en gemensam insats mellan kommunen, regionen, polisen, Citysamverkan och flera restaurangägare.

Ett informationsblad och en checklista togs fram för att ta med ut vid tillsynsbesök. Under sommaren togs även ett vykort och infoblad fram för att informera restaurangägare om den nya lagen om utökat tillsynsansvar.

Utöver detta gjordes ett omfattande arbete på webben där en kampanjsida togs fram med information till medborgare och även en sida med information riktad till restauranger, kaféer och butiker. Ett webbformulär togs också fram, där medborgare kan ge tips om trängsel.

Medieintresset för trängselfrågan var mycket stort. Fem pressmeddelanden skickades ut och nio nyheter publicerades på uppsala.se. Såväl chefen för livsmedelskontrollen som ordföranden i miljö- och hälsoskyddsnämnden har varit talespersoner i denna fråga.

Algblomning

En större informationsinsats gjordes för att ge medborgaren lättförståelig och tydlig information om vad avrådan om bad betyder och varför det är viktigt att då avstå från bad. Affisch till kommunens badplatser och ett infoblad togs fram med information om hur man känner igen algblomning och vad man ska tänka på. Två filmer gjordes och publicerades i sociala medier under sommaren, Så känner du igen algblomning samt Fem frågor om algblomning. En ny sida på uppsala.se togs fram och så även frågor och svar om algblomning, badvatten och badklåda. Vidare publicerades en nyhet på uppsala.se där en inspektör från miljöförvaltningen berättade om hur man undviker att bli sjuk vid strandbad. Under sommaren informerades om flera avrådan om bad, dels som nyhet på uppsala.se, dels genom inlägg i sociala medier.

Hur frisörer ska hantera avfall

Inför kommande tillsyn togs en broschyr fram för att hjälpa frisörer att hantera avfall på rätt sätt enligt de lagar och regler som finns, detta för att minska risken för skadliga effekter på miljön. En ny sida på kommunens webbplats publicerades också.

Strandskydd

En mindre informationsinsats gjordes för att informera om den kommande strandskyddstillsynen och om vad strandskyddet innebär. Infobladet Så funkar strandskydd reviderades och skickades ut tillsammans med ett följebrev.

Livsmedelskontroll och tips till verksamhetsutövare

En större informationsinsats genomfördes för att nå ägare till restauranger och kaféer, detta för att hjälpa företagaren att göra rätt och förebygga de vanligaste felen som det ofta blir nedslag på vid inspektioner. Ny information publicerades på uppsala.se och två filmer togs fram. En film med tips för att undvika extra avgifter vid livsmedelskontroll och en med fokus på allergener, som också är fokusområde för tillsynen 2020. För att företagarna skulle hitta till informationen på webben gjordes ett vykort som skickades till företagarna. Utöver detta gjordes även en förkortad version av filmen fyra tips som publicerades i sociala medier, på Facebook och Instagram. Slutligen publicerades också en nyhet på uppsala.se, Allergener i fokus vid årets livsmedelskontroller, som plockades upp av flera medier.

Hästgårdsinventering

Inför kommande tillsyn av hästgårdar genomfördes en informationsinsats för att ta reda på hur många av de befintliga lantbruken som har hästar. Ett nytt informationsblad om hästgårdsinventeringen gjordes och den tillsammans med en reviderad anmälningsblankett skickades till lantbruken. Information gavs också om att mer detaljerad information fanns på uppsala.se/lantbruk samt att de även kunde anmäla via ett webbformulär.

Lantbruk inom vattenskyddsområde

En informationsinsats genomfördes för att informera lantbrukare om vad de behöver tänka på innan de ansöker om tillstånd för kemisk bekämpning inom vattenskyddsområde. Inom insatsen togs ett informationsblad fram och så även en inbjudan till ett informationsmöte som skickades ut till lantbrukarna. Utöver det

publicerades ny information på uppsala.se, Bekämpningsmedel på känslig mark – anmäl och sök tillstånd.

Resultat för miljöförvaltningens verksamheter

I tabellen nedan redovisas några nyckeltal för miljöförvaltningens avdelningar januari-augusti 2020 med 2019 och 2018 som jämförelse. Under avsnittet *Ekonomisk resultat miljö- och hälsoskydds nämnden* återfinns förklaringar till hur intäkter och kostnader fördelas över året för alla avdelningarna samt en redovisning av nämndens totala resultat för perioden.

Under perioden januari-augusti uppgick de totala taxeintäkterna till 29,9 mnkr och kommunbidraget till 17,8 mnkr. Avgiftsfinansieringsgraden förändras över året allteftersom intäkter och kostnader blir bokförda. Fakturor för årlig tillsynsavgift inom hälsoskydd hade ännu inte gått ut i augusti. En rättvisande bild av avgiftsfinansieringsgraden kan därför ges först vid årsbokslutet.

TOTALT	aug-18	aug-19	aug-20
Taxeintäkter, mnkr	26,7	27,9	29,9
Kommunbidrag, mnkr	14,4	15,9	17,8
Kostnader, mnkr	40,2	43,2	45,3
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	23,4	22,3	23,2
Avgiftsfinansieringsgrad*	69%	65%	66%
Miljöskyddstillsyn	aug-18	aug-19	aug-20
Taxeintäkter, mnkr	3,6	3,5	4,5
Kommunbidrag, mnkr	2,7	3,1	3,9
Kostnader, mnkr	6,4	6,6	7,1
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	4,	3,1	3,5
Avgiftsfinansieringsgrad*	56%	54%	64%
Enskilt vatten och avlopp, områdesskydd samt samhällsbyggnad och miljöövervakning**	aug-18	aug-19	aug-20
Taxeintäkter, mnkr	6,	2,6	2,8
Kommunbidrag, mnkr	6,5	3,4	4,1
Kostnader, mnkr	11,1	5,5	7,1
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	6,9	2,4	3,3
Avgiftsfinansieringsgrad*	53%	48%	39%
Hälsoskydd***	aug-18	aug-19	aug-20
Taxeintäkter, mnkr		2,9	0,8
Kommunbidrag, mnkr		3,3	3,5
Kostnader, mnkr		6,1	5,8
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr		2,9	2,7
Avgiftsfinansieringsgrad*		48%	13%
Kommunala lantmäterimyndigheten	aug-18	aug-19	aug-20
Taxeintäkter, mnkr	8,6	10,5	10,6
Kommunbidrag, mnkr	2,4	2,1	2,4
Kostnader, mnkr	11,	13,1	12,8
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	6,4	5,7	5,4

Avgiftsfinansieringsgrad*	78%	80%	83%
Livsmedelskontroll	aug-18	aug-19	aug-20
Taxeintäkter, mnkr	4,9	5,3	6,9
Kommunbidrag, mnkr	2,5	2,6	2,9
Kostnader, mnkr	07,	7,4	8,1
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	4,4	3,6	3,9
Avgiftsfinansieringsgrad*	70%	71%	84%
Tillståndsenheten	aug-18	aug-19	aug-20
Taxeintäkter, mnkr	3,7	3,	5,1
Kommunbidrag, mnkr	0,3	0,3	0,2
Kostnader, mnkr	3,3	3,3	3,6
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	1,7	1,5	1,8
Avgiftsfinansieringsgrad*	114%	92%	140%

* Avgiftsfinansieringsgraden utgörs av avgifter dividerat med verksamhetens kostnader.

**Tidigare följts upp tillsammans med hälsoskydd.

***Tidigare följts upp tillsammans med enskilt vatten och avlopp, områdesskydd samt samhällsbyggnad och miljöövervakning.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen

De förändrade förutsättningarna för att bedriva nämndens verksamhet på grund av covid-19 påverkar nämndens bidrag till kommunfullmäktiges inriktningsmål, uppdrag och uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen.

I augusti antog nämnden en justerad verksamhetsplan där framförallt tillsyns- och kontrollplanerna reviderats utifrån de nya förutsättningarna. Utifrån arbetet med de reviderade planerna bedömer nämnden att planerade nämndmål, åtgärder och aktiviteter med koppling till inriktningsmålen kommer att uppnås i hög grad eller delvis.

Nämndens insatser till uppdragen har i vissa fall behövt anpassas utifrån de nya förutsättningarna men nämnden bedömer att den kommer att bidra till de uppdrag som är tillämpliga för nämndens verksamhet på helår. Se rapport *Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2020*.

Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett ackumulerat överskott om 3,3 mnkr, vilket är 2,3 mnkr lägre än periodens budget. Avvikelsen beror på lägre intäkter vilket kan härledas till pandemin av covid-19.

Akkumulerade intäkter för perioden januari till augusti redovisar ett utfall om 30,8 mnkr. Utfallet är 6,5 mnkr lägre än ackumulerad budget för perioden. På grund av pandemin har en ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen införts vilket har krävt omfattande resurser från förvaltningens personal. Tillsyn utifrån miljöbalken och kontroll utifrån livsmedelslagen har i vissa delar inte kunnat utföras alls och i andra delar på nya sätt. Detta har lett till att kontroll- och tillsynsarbete som fakturerats under året inte kunnat utföras i sedvanlig ordning. Detta medför att en kontroll- och tillsynsskuld sannolikt uppstår på förvaltningen. Antal timmar och belopp kommer att redovisas nedan under respektive berörd enhet.

3,5 mnkr av den totala avvikelsen om 6,5 mnkr beror på fördröjd fakturering av årsavgifter för enheten Hälsoskydd. Avgifterna avser tillsynsavgifter för intern och extern part där fakturering sker nu i september.

Periodens totala kostnader uppgår till 45,3 mnkr, vilket är 4,2 mnkr lägre i förhållande till periodens budget. 1,9 mnkr av avvikelsen beror på lägre kostnader för arbetskraft där sjukavdrag och ej tillsatta vakanser påverkat utfallet. 2,2 mnkr återfinns i övriga kostnader och är en blandning av ej periodiserade och realiserade kostnader samt besparingar i utestående kostnader för kurser, resor, logi mm. Resterande 0,1 mnkr av den positiva avvikelsen, avser bidrag från staten för sjuklönekostnader på grund av pandemin.

Politisk verksamhet

Nämndens visar ett ackumulerat negativt resultat på 0,2 mnkr vilket är i linje med budget. Det negativa utfallet beror på att kommunbidraget inte helt täcker nämndens ökade kostnader för politiken (ökat antal ledamöter jämfört med föregående mandatperiod).

Verksamhetsstöd^[1]

Förvaltningsledningen följer budget utan väsentliga avvikelser.

Administrativa enheten

Administrativa enheten följer budget utan väsentliga avvikelser.

Miljöskyddstillsyn

Enheten redovisar ett positivt resultat om 1,3 mnkr för perioden vilket är i linje med ackumulerad budget. Intäkterna för perioden uppgår till 4,5 mnkr och avviker med

^[1] Under verksamhetsstöd ligger de förvaltningsövergripande kostnaderna för förvaltningschef och verksamhetsutvecklare m.m.

minus 0,6 mnkr mot periodens budget. Större delen av avvikelsen härleds till lägre intäkter på timavgifter för Miljöskydd. Årsavgifter och avgifter för köldmedia är i linje med budget.

Kostnader för arbetskraft visar ett lägre utfall än budget om 0,2 mnkr på grund av besparingar i form av sjukavdrag samt vakant tjänst. Periodens resultat för övriga kostnader visar även på ett lägre utfall om 0,6 mnkr än periodens budget, men är mer av periodiseringskaraktär och ej realiserade kostnader.

Vid årets slut uppskattar Miljöskyddstillsyn att ej genomförda och planerande arbeten som redan har fakturerats uppgår till 0,4 mnkr. Dessa motsvarar 300 timmar av tillsynsarbete som behöver flyttas till 2021 för att genomföras. Därmed uppstår en tillsynskuld på avdelningen som förklarar årets negativa resultat.

Enskilt vatten och avlopp, områdesskyddstillsyn samt samhällsbyggnad och miljöövervakning

Enheten redovisar ett negativt resultat för perioden om 0,2 mnkr vilket avviker med minus 0,7 mnkr mot planerad budget.

I budget låg 450 ansökan om avloppstillstånd, men prognosen pekar bara på 390 ansökningar om tillstånd på helåret. 60 färre tillståndsansökningar motsvarar 0,5 mnkr i tappade möjliga intäkter. Dessutom uppvisar enheten lägre antal skrivna tillstånd per handläggare än ett normalår.

Åtgärder som vidtas för att parera underskottet är att omfördela arbetsuppgifter på hela avdelningen så att fler resurser handlägger ansökningar om avloppstillstånd samt att flytta fram ej prioriterade arbetsuppgifter till år 2021.

Periodens kostnader för arbetskraft visar ett lägre utfall än periodens budget med 0,3 mnkr. Avvikelse beror på lägre bemanning än budget på grund av föräldraledighet. Periodens övriga kostnader visar även på ett resultat som är lägre än budgeterat om 0,4 mnkr, men är mer av periodiserings karaktär och ej realiserade kostnader.

Hälsoskyddstillsyn

Enheten redovisar ett negativt resultat för perioden om 1,5 mnkr vilket beror på ej fakturerade årsavgifter om 3,5 mnkr. Faktureringen som blev framflyttad till höst på grund av pandemin kommer att genomföras nu i september månad. Då bör resultat efter lönekostnader för september månad landa på 1,5 mnkr, vilket är i linje med budget.

Periodens kostnader för arbetskraft visar ett lägre utfall än periodens budget med 0,2 mnkr. Avvikelse beror på lägre bemanning än budgeterat. Periodens övriga kostnader visar även på ett resultat som är lägre än budgeterat om 0,5 mnkr, men är mer av periodiserings karaktär och ej realiserade kostnader.

Vid årets slut uppskattar Hälsoskyddstillsyn att ej genomförda och planerande arbeten som redan har fakturerats uppgår till 0,6 mnkr. Dessa motsvarar 500 timmar av tillsynsarbete som behöver flyttas till 2021 för att genomföras. Varmed bidrar detta till att en tillsynskuld uppstår på enheten och därmed förklaringen till årets negativa resultat.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Kommunala lantmäterimyndigheten redovisar ett positivt resultat för perioden om 0,2 mnkr vilket är 0,1 mnkr bättre än planerad budget. Intäkterna avviker med 1,8 mnkr lägre än budget men avvikelsen vägs upp av lägre personal- och totala övriga kostnader.

Ärendebalansen ligger på en bra nivå, dock finns svårigheter med att genomföra stora sammanträden på grund av pandemin. Därför förskjuts besluten i större förrättningar, vilket också medför att intäkterna flyttas framåt. Avdelningschef har en pågående plan för att genomföra så stor del av dessa möten som möjligt under återstoden av 2020.

Livsmedelskontroll

Enheten redovisar ett positivt resultat för perioden om 1,7 mnkr vilket är 0,4 mnkr lägre än periodens budget. Avvikelse beror till stor del på att mindre uppföljande kontroll (som timdebiteras) har utförts och på att den nya lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen krävt mer tillsynsarbete från enheten vilket lett till att personal har fått åsidosätta ordinarie arbetsuppgifter.

Vid årets slut uppskattar Livsmedelskontroll att ej genomförda och planerande arbeten som redan har fakturerats uppgår till 0,7 mnkr. Dessa motsvarar 625 timmar av kontrollarbete som behöver flyttas till 2021 för att genomföras. Varmed bidrar detta till att en kontrollskuld uppstår på enheten och därmed förklaringen till årets negativa resultat.

Perioden kostnader för arbetskraft visar ett bättre resultat än periodens budget om 0,5 mnkr, vilket beror på högre sjukavdrag än budgeterat. Övriga kostnader för perioden ligger i linje med periodens budget.

Innan lagen om trängsel trädde i kraft 1 juli reglerades trängsel på restaurang av en föreskrift från folkhälsomyndigheten. Det arbete som kommunerna genomförde före 1 juli har inte ersatts av staten. För Miljöförvaltningen rör det sig om ca 2 200 timmar motsvarande 2,5 mnkr. För hela 2020 uppskattar vi att arbetet kommer uppgå till 4350 timmar motsvarande ca 5 mnkr. I oktober kommer enheten erhålla 1,2 mnkr i riktat statsbidrag från Kammarkollegiet för insatserna inom tillsynen för tillfälliga smittskyddsåtgärder från 1 juli. Dessa intäkter kompenserar alltså inte fullt ut för kostnaderna som enheten och förvaltningen har under 2020 utan motsvarar mindre än en fjärdedel.

Tillståndsenheten

Enheten redovisar ett positivt resultat för perioden om 1,7 mnkr vilket avviker med plus 1,6 mnkr mot periodens budget. Avvikelsen beror på fördröjd fakturering för alkoholtillstånd som avser räkenskapsåret 2019 och som justeras i september månad. Enhetens resultat ligger i linje med budget. Personal- och övriga kostnader ligger i linje med budget.

Helårsprognosen

Nämnden har under första och andra kvartalet inte bedrivit verksamhet i normal omfattning med klart sämre intäkter än budgeterat. Omfattande påverkan på och anpassningar av verksamheten har gjorts på grund av pandemin med inställda besök på till exempel ålderdomshem, förskolor, skolor, idrottsanläggningar och bland annat

inställd miljöskyddstillsyn av restauranger mm. Nästan alla medarbetare arbetar på distans vilket även har påverkat produktiviteten. Vissa ärendetyper har fått ökad handläggningstid med 50 % under pandemin.

På grund av pandemin har även större lantmätarisammanträden pausats, vilket gjort att beslut i dessa förrättningar har försenats. Därmed förskjuts delar av intäkterna till nästa år.

I prognosen för augusti ingår ett statsbidrag om 1,3 mnkr som avser täcka kostnaderna för den nya lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen som trädde i kraft 1 juli. Bidraget har bara till mindre del täckt förvaltningens extra kostnader för trängseltillsyn med kringarbeten vilka uppskattas att på helåret uppgå till 4 350 timmar, vilket motsvarar ca 5 mnkr. Delar av detta arbete finansieras i praktiken av omfördelningar och omtolkningar av planerade skattefinansierade aktiviteter.

Nämndens intäkter exklusive kommunbidrag uppgår i augustiprognosen till 42,7 mnkr vilket är 4,1 mnkr lägre än mars prognosen (46,8 mnkr) samt 6,7 mnkr lägre än fastslagen budget (49,4 mnkr).

Personalkostnaderna har prognostiserats till 49,1 mnkr, vilket är 0,7 mnkr lägre än marsprognosen (49,9 mnkr) samt 2,4 mnkr lägre än fastslagen budget (51,6 mnkr). Personalbehovet har inte ökat på grund av sjukdom eller liknande kopplat till covid-19. Däremot har pågående rekryteringar stoppats/flyttats fram vilket gör att kostnaden för arbetskraft även justerats ner i förhållande till budget och marsprognos.

Övriga kostnader inklusive fastighetskostnader har prognostiserats till 21,1 mnkr, vilket är 2,5 mnkr lägre än marsprognosen (23,6 mnkr) samt 3,3 mnkr lägre fastslagen budget (24,5). Vissa kostnader har dragit ner naturligt till följd av pandemin såsom kurser, logi, representation mm.

Slutligen indikerar prognosen för augusti på ett negativt resultat om 0,9 mnkr. Förvaltningens enheter redovisar sammanlagt 1 425 timmar i arbete enligt miljöbalken och livsmedelslagen som inte har hunnits genomföras. Detta innebär att en tillsyn- och kontrollskuld uppstår om ca 1,6 mnkr, eftersom avgifterna har fakturerats under året. Dessa avvikelser har reviderad tillsyn och kontrollplaner enligt plan och kommer att överföras till 2021. Helårsresultatet hade utan tillsyn- och kontrollskuld landat på ett positivt resultat om 0,7 mnkr.

Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnkr)

	Utfall 200831	Budget 200831	Avvikelse	Helårs- prognos	Helårs- budget
Taxor och avgifter	29,9	36,9	-7,0	40,1	48,8
Försäljning verksamhet och entreprenader	0,8	0,3	0,5	1,0	0,5
Kommunbidrag	17,8	17,8	0,0	26,7	26,7
Bidrag	0,2	0,1	0,1	1,6	0,1
Övriga intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	48,6	55,1	-6,5	69,4	76,0
Köp av verksamhet	-6,8	-6,8	0	-10,2	-10,2
Lön och PO	-31,3	-33,3	1,9	-49,0	-51,6
Övr pers. kostnader	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	0,0
Lokalkostnader	-2,9	-2,9	0,0	-4,3	-4,4
Övr verks. Kostnader	-4,2	-6,5	2,4	-6,6	-9,8
Transf, avskrivningar och finansiella kostn.	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-45,4	-49,6	4,2	-70,3	-76,0
Periodens resultat	3,3	5,6	-2,3	-0,9	0

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Rapport

Nämndbehandlas:
2020-10-09

Diarienummer:
MHN-2020-122

Handläggare:
Kristin Svensson

Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2020

Bedömningskriterier

Nedan redovisas förklaringstexter till de bedömningskriterier som presenteras i denna rapport.

Bedömning av inriktningsmål och nämndmål

Målet är helt uppfyllt innebär att nämndens verksamhet tycks leda till de resultat den vill se inom målet.

Målet är i hög grad uppfyllt innebär att nämndens verksamhet till övervägande del tycks leda till de resultat den vill se inom målet.

Målet är delvis uppfyllt innebär att nämndens verksamhet tycks bara till viss del leda till de resultat den vill se inom målet.

Målet är ej uppfyllt innebär att nämnden inte har någon verksamhet som bidrar till måluppfyllelse.

Bedömning av uppdrag och åtgärder

Ej påbörjad innebär att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara påbörjat.

Påbörjad innebär att uppdraget är påbörjat och flyter på enligt plan.

Väntar innebär att uppdraget inte är påbörjat, men att det är i enlighet med plan.

Färdig innebär att uppdraget är färdigt. Det gäller även när det som började som ett uppdrag fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet.

Stoppad innebär att uppdraget inte kommer att genomföras.

Försenad innebär att uppdraget är påbörjat, men flyter inte på enligt plan.

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Bedömning
Delvis uppfyllt

Åtgärd: Åtgärder för effektivare tillsyn och kontroll.

Status
Försenad

Nämnden har identifierat behov av förbättrade verktyg för uppföljning av verksamheten. Pågående arbete har visat att insatserna för att förbättra uppföljningen med fördel genomförs i samband med övergång till DHS. Arbete pågår inom DHS-projektet för att etablera rapporter från Qlick som möjliggör bättre uppföljning av tid och verksamhet.

Uppdrag: 1.3. Utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa ekonomiska, sociala och miljömässiga krav vid upphandling.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Utveckla vår förmåga att ställa ekonomiska, sociala och miljömässiga krav vid upphandling.

Status
Påbörjad

Vi använder oss alltid av Kommers och väljer alltid ekologiskt eller fairtrade om det är ekonomiskt försvarbart. Förvaltningen har genomfört en genomgång av inköp och ersatt flera produkter med ekologiska alternativ.

Arbete pågår enligt plan och nämnden räknar med att bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under året.

1.6 Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning.

Status
Väntar

Åtgärd: Delta i den koncernövergripande kartläggningen

Status
Väntar

Miljöförvaltningen efterfrågar stöd från hållbarhetsavdelningen och möte är inplanerat i oktober.

KVAR FRÅN 2018: 1.2 Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt

Status
Färdig

Åtgärd: Se åtgärder under Inriktningsmål 3: Uppdrag 3.1 Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.

Se uppdrag 3.1.

Status
Färdig

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god livsmiljö i Uppsala kommun

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Åtgärd: Områdesskydd: Inom myndighetsuppdraget, prövning och tillsyn naturreservat

Status
Påbörjad

Arbetet med prövning och tillsyn av kommunala naturreservat genomfördes enligt plan.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens naturvårdsprogram.

Åtgärd: Områdesskydd: Inom myndighetsuppdraget, prövning och tillsyn strandskydd.

Status
Påbörjad

Genom att kontrollera att strandskyddsbestämmelserna följs bidrar nämnden till attraktiva och tillgängliga vatten och naturområden i kommunen, i enlighet med kommunens vattenprogram och naturvårdsprogram.

Tillsynsplanen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete. Tillsynen genomförs utifrån plan.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens vattenprogram och naturvårdsprogram.

Uppdrag: 2.1 Stärk arbetet för att Uppsala ska vara en trygg plats med låg brottslighet med att förebygga social oro, öka tryggheten och bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis (bland annat inom ramen för nya överenskommelsen), civilsamhället och andra myndigheter.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull alkoholserving

Status
Påbörjad

Nämnden verkar för en ansvarsfull alkoholserving genom tillståndsprövning, yttre och inre tillsyn samt genom kunskapsstöd till krögare och serveringspersonal. Arbetet går i enlighet med den reviderade plan som antogs av nämnden i augusti (planen reviderades på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete). Prognosen är att nämnden kommer bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under året.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens drogpolitiska program.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning.

Status
Påbörjad

Genom tillståndsprövning, ordinarie yttre tillsyn och ett kontrollköpsprojekt har nämnden verkat för en ansvarsfull tobaksförsäljning. Arbetet går enligt plan och prognosen är att nämnden kommer bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under året.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens drogpolitiska program.

Tillståndsenheten: Verka för ansvarfull försäljning av receptfria läkemedel, e-cigarettor och folköl.

Ansvarsfull försäljning av receptfria läkemedel och e-cigarettor samt minskad tillgång till alkohol.

Status
Påbörjad

Genom bland annat yttre tillsyn verkar nämnden för en ansvarsfull försäljning. Arbetet går enligt plan och prognosen är att nämnden kommer bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under året.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens drogpolitiska program.

Tillståndsenheten: Verka för ansvarsfull lotteriförsäljning.

Status
Påbörjad

Under perioden har två lotterier registrerats. Arbetet går enligt plan och prognosen är att nämnden kommer bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under året.

Uppdrag: 2.4 Vidta de åtgärder som krävs för att nå EU:s luftkvalitetsmål i Uppsala. (GSN, KS och MHN)

Status
Påbörjad

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Tillsyn luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram för luft

Status
Påbörjad

Nämnden fortsatte följa utvecklingen av luftkvaliteten i staden noga under året. Arbetet att se över åtgärdsprogrammet för att komma till rätta med de höga halterna av främst kväveoxider på Kungsgatan påbörjades under 2019. Arbeta pågår med att ta fram underlagsutredningar. Det är ett arbete som leds av kommunstyrelsen. Nämnden är tillsynsmyndighet och bidrar med kunskap och erfarenhet.

Nämnden har deltagit i en utredning av regionens dispensansökan gällande bussflottan där Gatu- och samhällsnämnden är beslutsfattare.

Nämnden förväntas bli färdig med sin del av årets arbete för att bidra till uppdraget.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens åtgärdsprogram för luft.

Uppdrag: KVAR FRÅN 2019: Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut.

Status
Väntar

Åtgärd: Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut.

Status
Väntar

Nämnden kommer inleda arbetet med att bidra till uppdraget när instruktioner kommer från kommunledningskontoret.

Uppdrag: KVAR FRÅN 2019: Samordna upphandlingsarbetet rörande gaturummet i syfte att undvika onödiga grävarbeten.

Status
Stoppad

Nämnden avstår från att arbeta med uppdraget eftersom det inte ryms inom nämndens uppdrag. Nämnden har ingen verksamhet som kan bidra till genomförandet av uppdraget och de effekter uppdraget är avsett att åstadkomma.

Uppdrag: KVAR FRÅN 2018: 2.2 Utifrån genomförd nollmätning stärka platsvarumärket Uppsala.

Status
Färdig

Nämnden har genomfört uppdraget genom åtgärder som utfördes 2018. Nämnden planerar därför inga nya åtgärder under 2020.

Uppdrag: KVAR FRÅN 2018: 2.9 Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter

Status
Försenad

Åtgärd: Stärkt beredskap för allvarliga störningar

Status
Försenad

Nämnden startade under året en ny beredskapsfunktion. Beredskapsfunktionen startade 17 februari och har till och med augusti haft nio samtal varav sex stycken resulterat i platsbesök. Gemensamma avstämningar och vidare utbildningar sker fortlöpande efter behov. Andra delar av kommunen och räddningstjänster från andra kommuner har visat intresse av organisationen och våra erfarenheter. Arbetet med utökad beredskap genomförs enligt plan.

Nämnden har deltagit i en utbildning i stabsmetodik med efterföljande skrivbordsövning. Nämnden kommer under hösten att genomföra en beredskapsövning tillsammans med Stadsbyggnadsförvaltningen.

Förvaltningens operativa plan för allvarlig störning kommer att prioriteras under den första delen av 2021. En plan för arbetet kommer att diskuteras i ledningsgruppen januari 2021.

Resultat från en risk- och sårbarhetsanalys över förvaltningen kommer att redovisas i ledningsgruppen under hösten. Handlingsplan utifrån analysen är prioriterad att ta fram 2021.

Arbetet kring miljöförvaltningens organisation vid höjd beredskap kommer att utföras tillsammans med kommunens centrala beredskapsenhet och planeras att genomföras 2021. Även arbetet med en säkerhetsskyddsanalys för skydd av känsliga uppgifter kommer att genomföras tillsammans med kommunens centrala beredskapsenhet. Arbetet kan komma att påbörjas under hösten 2020.

Uppdraget förväntas bli klart 2021.

Genom detta arbete bidrog nämnden till kommunens handlingsplan för trygghet och säkerhet.

Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Bedömning
Delvis uppfyllt

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun.

Bedömning
Delvis uppfyllt

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Bidra med miljö- och hälsokompetens i stadsbyggnadsprocessen och påverka bygglov, planer och program.

Status
Påbörjad

Nämnden har bidragit med miljö- och hälsoskyddskompetens genom att besvara remisser och genom att delta på samråd med bygglovs- och planerheten. Arbetet genomfördes enligt plan.

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Uppföljning av samhällsbyggnadsprojekt.

Status
Försenad

Nämnden kommer att följa upp ett samhällsbyggnadsprojekt för att undersöka hur utfallet blev och hur nämndens yttranden tillvaratogs i processen. Uppföljningsprojektet kommer att planeras och påbörjas år 2020.

Åtgärd: Delta i och utveckla miljösamverkan i Uppsala län inom livsmedelskontroll, miljöskyddstillsyn och hälsoskyddstillsyn.

Status
Försenad

Miljöförvaltningen har deltagit aktivt för att utveckla miljösamverkan. För livsmedelskontrollen har förvaltningen bland annat varit drivande i projektet med den länsgemensamma provtagningsplanen.

Inom miljöskyddstillsynen har ett projekt om oljeavskiljare påbörjats och flera möten har genomförts inom ramen för miljösamverkan Uppsala. Den praktiska tillsynen inom projektet kommer att genomföras under 2021 inom ramen för Miljösamverkan Uppsala. Nu pågår även diskussioner med andra miljösamverkan i Sverige för att

tillsammans göra en utbildningsinsats inom tillsynsområdet. På Ägargruppmötet kommer beslut tas om vilka andra tillsynsprojekt som kommer att genomföras under 2021.

Nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.

Bedömning
Delvis uppfyllt

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Bidra till plan för hållbar vatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen.

Status
Påbörjad

Nämnden bidrar aktivt vid framtagande av VA-plan för kommunen.

På så sätt bidrar nämnden till vattenprogrammet.

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Utveckla kunskap om enskild vattenförsörjning.

Status
Påbörjad

Ett särskilt projekt gällande enskilt dricksvatten tillsammans med SGU har gått enligt plan och kommer att avslutas i december.

På så sätt bidrar nämnden till vattenprogrammet.

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Inom myndighetsuppdraget, prövning av tillståndsansökningar för små avloppsanläggningar.

Status
Försenad

Ansökningar om tillstånd för nytt avlopp utanför verksamhetsområden handläggs kontinuerligt och nämnden jobbar aktivt med att komma ner i väntetid för handläggningen av dessa och att informationen på uppsala.se är aktuell.

På så sätt bidrar nämnden till vattenprogrammet.

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Inom myndighetsuppdraget, tillsyn av små avloppsanläggningar.

Status
Påbörjad

Nämnden arbetar aktivt med tillsyn av små enskilda avlopp äldre än ca 20 år, ca 400 per år. Dessutom har nämnden påbörjat tillsynen av små minireningsverk och har ansökt om LOVA-bidrag för att utveckla tillsynsmetoder.

Åtgärd: Miljöskydd: Bidra till kommungemensamt vattenarbete.

Status
Påbörjad

Arbetet drivs av Stadsbyggnadsförvaltningen. Miljöförvaltningen bidrar enligt plan med sin kompetens och perspektiv utifrån miljöbalken. Lokalt åtgärdsprogram för Sävja ån har precis påbörjats och det lokala åtgärdsprogrammet för Fyrisån är klart. Arbetet pågår med riktlinjer för dagvattenhantering och arbetet med översvämningsplanen kommer att återupptas när kommunen färdigställt en ny höjdmodell.

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter.

Status
Försenad

Arbetet med tillsyn på miljöfarliga verksamheter är påbörjat men har genomförts i något lägre omfattning än planerat. Tillsynsplanen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete.

Nämnden arbetar med tillsyn inom många branscher och i år med projektinriktad tillsyn av laboratorier och överlåtelsestillstånd för särskilt farliga kemiska produkter. Nämnden deltar även i ett nationellt projekt för reningsverk på initiativ av Miljösamverkan Sverige och har utöver det genomfört flera informationsinsatser om bland annat cisterner, bekämpningsmedel och lantbruk med fokus på häst.

På grund av Covid-19 har en del av den planerade tillsynen genomförts i annan form, begränsats eller behövt ställas in. På grund av införande av ett nytt ärendehanteringssystem, vilket tagit mer resurser i anspråk än planerat, har inte heller all planerad tillsyn kunnat genomföras i år. Den tillsyn som ej kunnat genomföras planeras att genomföras vid ett senare tillfälle.

Nämndens tillsyn bidrar till en giftfri miljö, skydd av grundvattnet och minskad miljö- och klimatpåverkan.

Genom sitt arbete bidrar nämnden till kommunens vattenprogram, riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ut grundvattensynpunkt samt miljö- och klimatprogram.

Nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter.

Status
Påbörjad

Nämnden bedriver under hösten tillsyn på byggarbetsplatser utifrån hantering av vattenskyddsdispenser.

Nämnden bidrog till en utbildning för frisörer och har tagit fram en folder om hantering av miljöfarligt avfall som uppkommer hos frisörer. Nämnden har vidare utrett hur krav kan ställas vid spridning och lagring av slam.

Nämndens tillsyn bidrar till en giftfri miljö och skydd av grundvattnet.

Genom sitt arbete bidrar nämnden till kommunens vattenprogram och riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ut grundvattensynpunkt.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn högfluorerade ämnen (PFAS).

Status
Påbörjad

Arbetet med tillsyn gällande högfluorerade ämnen (PFAS) genomförs enligt plan. Nämnden har deltagit i möte med Försvarsinspektören för hälsa och miljö. Tillsyn pågår på verksamheter med kända PFAS föroreningar. Nämnden har även deltagit på olika nätverksmöten och webinarium med fokus på PFAS.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn förorenade områden.

Status
Påbörjad

Arbetet med tillsyn på förorenade områden genomförs enligt en reviderad plan på grund ökat behov av resurser inom DHS. Arbetet inom förorenade områden genomförs i dialog med Länsstyrelsen och Stadsbyggnadsförvaltningen.

Genom sitt arbete bidrar nämnden till kommunens vattenprogram samt riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt.

Åtgärd: Bidra till en hållbar avfallshantering.

Status
Påbörjad

Förvaltningen har deltagit i samråd med FTI inför deras tillståndsansökan hos Naturvårdsverket. Förvaltningen har deltagit i möte med FTI om hur de avser att arbeta med återvinningsstationer framöver som komplement till den fastighetsnära insamlingen. Nämnden bedriver även tillsyn på fastighetsägares avfallshantering och hanterar frågor om hushållsavfall och komposter. Arbetet genomförs enligt plan.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens avfallsplan.

Uppdrag: 3.1 Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.

Status
Försenad

Åtgärd: Genomföra delprojekt DHS för att ersätta IT-stödet Ecos

Status
Försenad

Inom delprojekt DHS miljö pågår ett intensivt arbete med att slutföra kravarbetet och genomföra tester av det nya IT-stödet. Preliminärt datum för driftsättning av det nya systemet är oktober 2020 men detta torde inte hålla och diskussioner pågår.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens strategiska plan för IT-utveckling och digitalisering.

Åtgärd: Fortsätta utvecklingen av digitala lösningar inom nämndens verksamheter

Status
Påbörjad

Arbete pågår för att utveckla digitala lösningar inom nämndens verksamhet. Arbetet omfattar bland annat informationshantering i webbkartan med utveckling av nya tillämpningar, utveckling av användning av surfplattor vid avloppstillsyn och diskussioner hur GIS ska integreras i det nya ärendehanteringssystemet DHS. Därtill pågår ett arbete på den kommunala lantmäterimyndigheten med att höja kvalitén på de uppgifter som ligger i den digitala registerkartan.

Arbete pågår med att sammanställa nämndens alla personuppgiftsbehandlingar i ett så kallat artikel 30-register inom ramen för kommunens GDPR-arbete.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens strategiska plan för IT-utveckling och digitalisering.

Uppdrag: 3.5 Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter med fokus på energieffektivitet

Status
Påbörjad

För att främja arbetet med energieffektivisering och energisparande ställs inom ramen för ordinarie tillsyn frågor med inriktning på energi.

Åtgärden är påbörjad och flyter på enligt reviderad tillsynsplan. Nämndens bidrag till uppdraget förväntas blir färdigt under året.

Åtgärd: Öka andelen fossilfria bränslen inom miljöförvaltningen

Status
Påbörjad

Nämnden följer upp användningen av fossilfria bränslen i sina tjänstefordon och genomför löpande informationsinsatser för att öka medvetenheten kring användandet av fossilfria bränslen.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens energiprogram, åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet samt miljö- och klimatprogram. Nämndens bidrag till uppdraget förväntas bli färdigt under året.

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god livsmiljö och jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande tillsyn hygieniska m.fl. anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter

Status
Påbörjad

Årets tillsyn av strandbad är avslutad och har genomförts enligt plan. Nämnden har även genomfört en informationsinsats om badvatten med webbsida, affisch, informationsblad och film. Tillsyn på bassängbad kommer att genomföras under hösten. Anmälningsärenden av så kallade hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta (t.ex. tatuering, fotvård, piercing m.m.) har handlagts som planerat. Tillsynsbesök planeras att genomföras under hösten.

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn icke anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter

Status
Påbörjad

Förebyggande tillsyn på gym slutfördes under perioden med fokus på rutiner för hygien och smittskydd. Tillsyn på idrottsanläggningar skjuts upp till 2021 eftersom många lokaler inte används i samma utsträckning på grund av covid-19. Planen för tillsynen på restauranger, nationer och nattklubbar med höga ljudnivåer har reviderats eftersom att många verksamheter hållits stängda under våren. Remisser om offentlig tillställning handläggs som planerat. Tillsyn av fastigheter genomförs men i mindre omfattning. Tillsynen på tillfälliga boenden så som till exempel hotell genomfördes som informationskampanj utan fysiska tillsynsbesök.

Åtgärd: Arbete för att förebygga utbrott av legionella.

Status
Påbörjad

Nämnden kommer att delta i ett samarbetsprojekt om legionella i bassänger. Projektet planeras att genomföras under hösten. Det planerade arbetet med inventering av kyltorn är färdigt.

Åtgärd: Hälsoskydd: Projekt för minskad skadlig påverkan från radon i inomhusmiljön i flerbostadshus

Status
Påbörjad

Nämnden genomför sin tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus enligt plan. Det innebär granskning av mätresultat och bedömning av status (till exempel färdigmätt).

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra årsplanen för planerad livsmedelskontroll

Status
Påbörjad

Arbetet pågår med att genomföra kontrollplanen vars mål bedöms nås på helår. Planen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla livsmedelskontrollen så den blir mer verkningsfull.

Status
Påbörjad

Ett arbete pågår för att göra livsmedelskontrollen mer effektiv. Bl.a. arbetar en arbetsgrupp med att se över rutinen för sanktioner och uppföljning i syfte att göra livsmedelskontrollen mer effektiv. Vi deltar också i flera nationella arbetsgrupper som leds av Livsmedelsverket. Arbetet genomförs enligt plan.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla dricksvattenkontrollen

Status
Påbörjad

Uppsala kommun är den av kommunerna i landet med absolut flest antal vattenverk. Både för vår egen skull och för att stötta andra kommuner driver nämnden ett omfattande arbete för att utveckla dricksvattenkontrollen. Förvaltningen deltar bland annat i en nationell arbetsgrupp om dricksvattenkontroll och arbetar mycket med

utbyte med andra kommuner samt med att utveckla rutiner och målformulering. Arbetet genomförs enligt plan.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla arbetet med att upptäcka livsmedelsfusk.

Status
Påbörjad

Ett kontinuerligt arbete pågår för att ingripa mot livsmedelsfusk. Bland annat har klagomål handlagts och provtagning har utförts på honung där fusk misstänktes. Nämnden har också upptäckt en rad oregistrerade verksamheter. Arbetet genomförs enligt plan.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Bidra till provtagning inom ramen för den svenska veterinära antibiotikaresistenskontrollen

Status
Påbörjad

Arbetet med provtagningen inom ramen för den svenska veterinära antibiotikaresistenskontrollen pågår och bedöms kunna genomföras i sin helhet innan årets slut. Arbetet genomförs enligt plan.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Information och rådgivning till de nya livsmedelsföretag som får tillsyn under första verksamhetsåret

Status
Påbörjad

Samtliga nya livsmedelsföretag som fått tillsyn under sitt första verksamhetsår har erbjudits information och aktiv rådgivning. Målet bedöms kunna nås på helår.

Uppdrag: 4.14 Öka antalet anställda med funktionsvariation i kommunens verksamheter.

Status
Väntar

Åtgärd: Ta fram en plan för fortsatt arbete för att öka antalet anställda med funktionsvariationer.

Status
Väntar

Nämnden kommer under hösten ta fram en plan för fortsatt arbete för att öka antalet anställda med funktionsvariationer. Nämnden förväntas bli färdig med sitt bidrag till uppdraget 2022.

Uppdrag: KVAR FRÅN 2019: Utveckla en äldrevänlig kommun inom ramen för WHO:s nätverk.

Status
Väntar

Åtgärd: Inom ramen för kommunens pågående projekt Äldrevänlig kommun genomföra åtgärder i kommande handlingsplan

Status
Väntar

Eftersom kommunens handlingsplan beslutades under T2 kommer nämnden identifiera lämpliga aktiviteter under T3. Nämnden förväntas bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under 2021.

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Bedömning
Delvis uppfyllt

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun

Bedömning
Delvis uppfyllt

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Inom myndighetsuppdraget, lantmåteriförrättningar

Status
Försenad

Myndigheten har börjat bli påverkad av konsekvenser av covid-19, eftersom flertalet större förrättningar, där det krävs sammanträde, har blivit pausade. Detta medför att myndigheten inte kommer vidare och därmed inte kan fatta beslut i förrättningarna. Det kommer att leda till att färre beslut fattas i stora förrättningar och därmed minskade intäkter. Myndigheten planerar för att genomföra sammanträden under slutet av året. I de fall det är möjligt kommer detta att hanteras via digitala lösningar.

På grund av läget med pausade förrättningar, har myndigheten lagt mer tid på handläggning av mindre förrättningar, eller förrättningar som inte kräver större sammanträden. Detta har medfört ett större antal uppstartade förrättningar och därmed också kortare väntetider.

Debiteringsgraden för myndigheten har sjunkit något på grund av minskad effektivitet och ett annat arbetssätt.

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Svara på bygglovsremisser

Status
Påbörjad

Samtliga inkomna remisser besvaras.

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Fortsätta och förbättra samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen

Status
Påbörjad

Kommunala lantmäterimyndigheten har deltagit via telefon vid Bygglovsinfo.

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn förskolor, skolor och fritidshem.

Status
Påbörjad

Uppföljning av tidigare konstaterade brister i inomhusmiljön på förskolor, skolor och fritidshem har genomförts och fortsätter tillsammans med inspektioner som genomförs som distansbesök under hösten. Konstaterade brister har framförallt varit bristfällig ventilation och bristfällig städning. Nämnden kommer fortsätta följa upp dessa verksamheter för att komma tillrätta med bristerna.

Åtgärd: Hälsoskydd: Stödja tobakspreventivt arbete i skolan.

Status
Påbörjad

Nämnden har stöttat det tobakspreventiva arbetet i skolan bland annat genom deltagande i samverkansgrupper med andra delar av kommunen och länsstyrelsen. Inga fysiska tillsynsbesök genomförs på skolor på grund av covid-19 sedan mars och därmed ingen ny tillsyn av rökförbudet på skolgårdar men nämnden kommer under hösten att fortsätta att utveckla nya sätt att genomföra tillsyn.

Nämnden bidrar på så sätt till kommunens drogpolitiska program.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra plan för livsmedelskontroll på skola och förskola.

Status
Påbörjad

Planen för livsmedelskontroll på skola och förskola bedöms kunna genomföras på helår. Planen reviderades i augusti på grund av de konsekvenser covid-19 fick för nämndens arbete.

Uppdrag: 6.4. Genomföra en översyn av förskolornas och skolornas ljudmiljöer i syfte att främja arbetsmiljö, studiero och måluppfyllelse. (UBN och MHN)

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Bidra med kompetens och delta i översyn av förskolorna och skolornas ljudmiljöer.

Status
Påbörjad

En mindre del av projektet kommer genomföras, resterande del har inte gått att genomföra på grund av covid-19. Planerat projekt har därför reviderats. Nämnden bedömer att man kommer bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under året. Inom sitt grunduppdrag fortsätter nämnden även framöver att ta upp frågor om ljudmiljö i samband med inspektioner samt beakta dessa vid handläggning av anmälningsärenden. På så sätt arbetar nämnden med att följa upp och utveckla kunskapen om ljudmiljön i skolorna.

KVAR FRÅN 2019: Förbättra arbetsmiljön i kommunens förskolor och skolor genom att vidta ljuddämpande och stressreducerande åtgärder.

Status
Stoppad

Nämnden avstår från att arbeta med uppdraget eftersom det inte ryms inom nämndens uppdrag. Nämnden har ingen verksamhet som kan bidra till genomförandet av uppdraget och de effekter uppdraget är avsett att åstadkomma.

Inriktningsmål 7: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Bedömning
Delvis uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god livsmiljö och god hälsa i Uppsala kommun

Bedömning
Delvis uppfyllt

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn vård- och omsorgslokaler

Status
Påbörjad

Nämnden bedriver inom sitt myndighetsuppdrag förebyggande hälsoskyddstillsyn på vård- och omsorgslokaler. Tillsynen är påverkad av covid-19 och besöksförbudet som infördes på vissa typer av boenden för att skydda de mest känsliga. Tillsynsplanen har därför reviderats under augusti. Nämnden har delvis bedrivit tillsyn på distans.

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn och förrättningar.

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Åtgärd: Utveckla kundservice och bemötande

Status
Påbörjad

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla kundservice och bemötande utifrån kommunens näringspolitiska mål om att erbjuda en god grundläggande service för sina medborgare och verksamheter.

Miljöförvaltningen har under året arbetat vidare med resultatet från de djupintervjuer som tidigare genomförts med verksamheter som varit i kontakt med förvaltningen. Intervjuerna genomfördes som en del av Uppsala kommuns arbete med företagservice och syftade till att ge en djupare förståelse för hur verksamheter i kommunen upplever förvaltningens service, bemötande och kommunikation. Resultatet från den fördjupade analysen kommer att presenteras för alla medarbetare under hösten.

Nämnden följer löpande upp hur servicen utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI). Miljöförvaltningen har de senaste åren haft höga NKI-värden för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. I resultatet för helåret 2019 som publicerades i april 2020 har livsmedelskontroll och serveringstillstånd fått högst betyg i Uppsala kommun (företagsärenden). Resultatet visade förbättringar inom förvaltningens alla områden jämfört med 2018.

Den kommunala lantmäterimyndigheten kommer att genomföra en NKI-mätning under tertiäl tre vars resultat kommer presenteras i början av 2021.

På så sätt bidrar nämnden till kommunens näringslivsprogram.

Åtgärd: Säkerställa att nämndens information är relevant, lättillgänglig och lättförståelig

Status
Försenad

Nämnden gjorde under perioden ett omfattande arbete med information på uppsala.se. Med anledning av covid-19 och den nya lagen om utökat tillsynsansvar för restauranger gjordes två webbsidor för att bidra till minskad trängsel på restauranger (en sida för medborgare och en sida för verksamhetsutövare). Utöver detta togs nya sidor fram om algblooming, buller samt hur frisörer ska hantera avfall.

Arbetet med att uppdatera nämndens externa informationsmaterial fortsatte. Nytt informationsmaterial togs fram, till exempel ett vykort och ett informationsblad om den nya lagen och det utökade tillsynsansvaret för trängsel på restauranger. Nämnden tog även fram tryckt material kopplat till olika informationsinsatser, till exempel affischer om algblooming till badplatser samt en ny folder om hur frisörer ska hantera avfall.

Med anledning av covid-19 har internkommunikationen intensifierats. Regelbundna nyheter med senaste nytt kopplat till covid-19 publicerades på Insidan varje vecka samt att direktörens veckobrev fortsatte. Arbetet med att se över och revidera strukturen på de interna sidorna avslutades.

Nämnden arbetade med proaktiv mediehantering där vanligt förekommande frågor sammanställdes i frågor och svar (FAQ). Nämnden skickade ut två pressmeddelanden och publicerade sju nyheter på uppsala.se. Av dessa handlade fem om trängselkontroller och det utökade tillsynsansvaret och övriga fyra om strandbad eller avrådan om bad.

Uppdrag: 8.2 Uppmärksamma 2020 som temaår för mänskliga rättigheter inom områdena fred, demokrati och yttrandefrihet.

Status
Väntar

Åtgärd: Uppmärksamma 2020 som temaår för mänskliga rättigheter på miljöförvaltningen.

Status
Väntar

Informationsinsatser planeras under T3. Nämnden förväntas bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under 2020.

8.4 Arbeta med att öka medborgarnas möjlighet till påverkan genom att ha dialog med fler medborgargrupper och utveckla former för att genomföra medborgardialog på fler språk än svenska.

Status
Stoppad

Nämnden för dialog med sina kunder på andra sätt än genom formen medborgardialog och har flera aktiviteter inplanerade under 2020 för att stärka kunddialogen. Nämnden avstår därför från att arbeta med uppdraget.

KVAR FRÅN 2019: Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering

Status
Färdig

Nämnden har genomfört uppdraget genom åtgärder som utfördes 2019. Nämnden planerar därför inga nya åtgärder under 2020.

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (kommungemensamt HR-nämndmål)

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Åtgärd: Utveckla arbetsmiljö med målet att det systematiska arbetsmiljöarbetet årligen följs upp och synliggör behov av åtgärder av arbetsätt och rutiner.

Status
Påbörjad

Förvaltningen ingår i ett pilotprojekt där det systematiska arbetsmiljöarbetet sker digitalt i ett system. Projektet löper på enligt plan. Arbetet med att färdigställa arbetsskadeanmälningar i rapporteringssystemet KIA är klart och inga ärenden från förgående år finns kvar. Ett första steg med kontakt med förändringsledare kring eventuell inflytt i stadshus 2021 är tagen. I september kommer ett första möte att hållas tillsammans. Arbetet med att få hållbara medarbetare som arbetar i självledarskap fortgår. Ett arbete är påbörjat i chefsled där ledarbeteenden skall uppmärksammas vilket är en del i att få hållbara medarbetare.

Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap (kommungemensamt HR-nämndmål)

Bedömning
I hög grad uppfyllt

Åtgärd: Utveckla chef- och ledarskap

Status
Påbörjad

Arbetet med att utöka sina kunskaper inom chefens alla samtal kommer att ske genom en utbildningsinsats i oktober. Fokus kommer att ligga på digitala samtal som är högaktuellt idag med tanke på covid-19 pandemin och hemarbete. Ett projekt har startats i förvaltningen där cheferna ska genomgå en mätning för att utveckla sina ledarbeteenden. Individuella utvecklingsplaner kommer sedan att tas fram.

Nämndmål: Säkra kompetensförsörjningen genom att genomföra åtgärder för att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare.

Bedömning
Delvis uppfyllt

Åtgärd: Säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning

Status
Försenad

Miljöförvaltningen har under året uppdaterat sina lönekriterier och vävt in kommunens värdegrund. De uppdaterade lönekriterierna kommer att följas upp och utvärderas under hösten.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med planer för kompetenutveckling och kompetensförsörjning.

Förvaltningen avvaktar om deltagande på planerad mässa under hösten på grund av covid-19. Samma gäller för kontakt med skolor under perspektivet attraktiv arbetsgivare. För att planera för 2021 kommer dialoger med skolor att hållas under hösten.

Uppdrag: 9.8 Möjliggöra för fler deltidsbrandmän (RIB) bland kommunens medarbetare.

Status
Väntar

Åtgärd: Möjliggöra för fler deltidsbrandmän (RIB) bland kommunens medarbetare.

Status
Väntar

Förvaltningens medarbetare kommer att få information under hösten.

Uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen

Att uppdra åt samtliga nämnder och bolagsstyrelser att under 2018 arbeta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar i enlighet med rutin för detta

Status
Färdig

Nämnden tog under 2019 fram en ledningsplan inför och vid allvarlig störning enligt kommunens rutiner.

Särskilda frågor om program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Status
Påbörjad

Vilka frågor/områden, kopplade till Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning, kommer er nämnd/ert bolag att arbeta främst med under verksamhetsåret 2021? (Det kan vara ett eller flera områden/frågor, inom ert ansvarsområde i programmet)

Hittills har nämnden prövat flera olika anställningsformer för personer med funktionsnedsättning och arbetar aktivt med bemötande, kundservice och mångfaldsarbete. Nämnden kommer även att se över rekryteringsannonser för att säkerställa att inte exkludera någon samt se över presentationen av nämnden på kommunens hemsida, för att vara en attraktiv arbetsgivare som välkomnar alla. Detta planerar nämnden att fortsätta med.

Om ni skulle erbjudas stöd för att bättre lyfta frågor och arbeta med åtgärder som rör funktionshinderområdet, hur tycker ni att det stödet kan/bör se ut? (Utbildningar? Forum? Annat?)

Praktisk hjälp kring att anställa personer med olika funktionsnedsättningar. Gärna ett utbildningspaket kring olika funktionsnedsättningar, till exempel neuropsykiatriska.

Särskilda frågor om program för krisberedskap

Status
Påbörjad

Finns det en beslutad ledningsplan för nämndens/bolagets verksamhet? Beskriv hur ledningsplanen är implementerad i nämndens eller bolagets verksamhet? Beskriv hur förvaltningen/bolaget utbildar och övar sin krisledningsorganisation enligt egen ledningsplan?

Det finns en beslutad ledningsplan för allvarlig störning. Flera utbildningstillfällen och övningar genomfördes under 2019 och 2020. Flera övningar har genomförts tillsammans med Uppsala vatten och Stadsbyggnadsförvaltningen. Förvaltningen har en beredskapssamordnare.

Finns det en framtagen kontinuitetsplan för nämndens/bolagets verksamheter? Beskriv hur kontinuitetsplanen är implementerad i nämndens/bolagets verksamheter?

Nej det finns inte. Mindre planer upprättades för att kunna upprätthålla myndighetsfunktionen under covid-19.

På vilket sätt arbetar nämnden/bolaget med egna risk- och sårbarhetsanalyser?

En risk- och sårbarhetsanalys har genomförts och nämnden kommer att ta fram en handlingsplan utifrån den under 2021. Nämnden genomför även andra risk- och sårbarhetsanalyser, t.ex. en kopplat till covid-19 som regelbundet ses över.

På vilket sätt arbetar nämnden/bolaget med att inom egen verksamhet identifiera vad som är samhällsviktig verksamhet?

Nämnden bedömer att den delen av uppdraget som är baserat på lagkrav är att betrakta som samhällsviktig verksamhet. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel samt för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Nämnd
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2020-09-23

Nämndbehandlas:
2020-10-09

Handläggare:
Mazen Sliwa

Delårsbokslut augusti 2020

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDS- NÄMNDEN	Kommunbidrag	Resultat per augusti		
		Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2020	202001-202008	201901-201908	202008
Politisk verksamhet (1)	1	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m (2)	25	3	1	-1
Fritid, övrigt (32)	0	0	0	0
Övriga verksamheter	0	0	0	0
Nämnden totalt	27	3	1	-1

	KF-budget	Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
	2020	202001-202008	201901-201908	202008
Investeringar	0,1	0,0	0,0	0,0

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet			-1	-1

Resultat per verksamhet

Politisk verksamhet

Nämndens visar ett ackumulerat negativt resultat på 0,2 miljoner kronor vilket är i linje med budget. Det negativa utfallet beror på att kommunbidraget inte helt täcker nämndens ökade kostnader för politiken (ökat antal ledamöter jämfört med föregående mandatperiod).

Infrastruktur, skydd m.m

Periodens resultat för verksamheten infrastruktur, skydd mm visar ett överskott om ca 3 miljoner kronor, vilket är 2,3 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen beror på lägre intäkter vilket härleds till pandemin av covid-19.

Nämnden har under första och andra kvartalet inte bedrivit verksamhet i normal omfattning och har därför lägre intäkter än budgeterat. Omfattande påverkan på och anpassningar av verksamheten har gjorts på grund av pandemin med inställda besök på till exempel äldreboenden, förskolor, skolor, idrottsanläggningar och bland annat inställd miljöskyddstillsyn av restauranger med mera.

Tillsyn utifrån miljöbalken och kontroll utifrån livsmedelslagen har i vissa delar inte kunnat utföras alls och i andra delar på nya sätt. Eftersom att allt tillsyns- och kontrollarbete som fakturerats under året inte kunnat utföras uppstår en tillsyns- och kontrollskuld. Medel motsvarande den tillsyn- och kontroll som fakturerats men inte utförts behöver överföras till kommande år då tillsynen och kontrollen ska utföras.

Även större lantmäterisammanträden har pausats, vilket gjort att beslut i dessa förrättningar har försenats. Därmed förskjuts delar av förrättningsintäkterna till nästa år.

Nästan alla medarbetare arbetar på distans vilket även har påverkat produktiviteten. Vissa ärendetyper har fått ökad handläggningstid med 50 procent under pandemin.

Periodens totala kostnader uppgår till 45,3 miljoner kronor, vilket är 4,2 miljoner kronor lägre i förhållande till periodens budget. 1,9 miljoner kronor av avvikelsen beror på lägre kostnader för arbetskraft där sjukavdrag och ej tillsatta vakanser påverkat utfallet. 2,2 miljoner kronor återfinns i övriga kostnader och är en blandning av ej periodiserade och realiserade kostnader samt besparingar avseende kurser, resor, logi med mera. Resterande 0,1 miljoner kronor av den positiva avvikelsen, avser bidrag från staten för sjuklönekostnader på grund av pandemin.

Prognos augusti

Prognosen för augusti indikerar på ett negativt resultat om 0,9 miljoner kronor. Förvaltningens enheter redovisar sammanlagt 1 400 timmar i arbete enligt miljöbalken och livsmedelslagen som inte kommer att hinna genomföras. Detta innebär att en tillsyn- och kontrollskuld uppstår om ca 1,6 miljoner kronor, eftersom avgifterna har fakturerats under året. Dessa timmar i tillsyn och kontrollplaner kommer att överföras till 2021 för att genomföras under kommande år. Helårsresultatet hade utan ovan nämnda tillsyn- och kontrollskuld landat på ett positivt resultat om 0,7 miljoner kronor.

Nämndens kostnader i augustiprognosen uppgår till 70,2 mnkr vilket är 5,7 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen finns främst i kostnaderna för arbetskraft där sjukskrivningar och vakanta tjänster inte ersatts. Samt besparingar i övriga verksamhetskostnader.

På grund av pandemin har en ny lag om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen införts, vilket har krävt omfattande resurser från förvaltningens personal. För hela 2020 uppskattar förvaltningen att det extra arbetet med trängseltillsyn kommer uppgå till 4 400 timmar motsvarande cirka 5 miljoner kronor. I oktober kommer förvaltningen erhålla 1,3 miljoner kronor i riktat statsbidrag från Kammarkollegiet för insatserna inom tillsynen för tillfälliga smittskyddsåtgärder från 1 juli. Dessa intäkter kompenserar alltså inte fullt ut för kostnaderna som enheten och nämnden har under 2020 utan motsvarar mindre än en fjärdedel.

Investeringar

Nämnden har inga investeringar.

Risker och osäkerhet

Nämnden gör bedömningen att det finns risker kopplade till pandemin. De ekonomiska konsekvenserna är högst osäkra och beroende av smittans fortsatta spridning och restriktioner. De väsentliga resultatriskerna är dels osäkerheten kring omfattningen av den trängseltillsyn som kan behöva utföras fram till årsskiftet, dels hur stor den tillsyns- och kontrollskuld som nu byggs upp blir. Det finns även risk för ökade kundförluster kopplade till pandemin.